

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel a Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
 2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam

BUDAPEST, KEDD, 1907 OKTÓBER 22

47. szám

A Hir 47-ik száma:

Hentaller Lajos nyílt levele

Kerületének is bejelenti a függetlenséget pártból való kilépését

Izgalmas vita a függetlenségi pártban

Az önálló banktól nem tágitanak! Szerényi és Mezőssy kapacitálnak. A kormány lemondásával fenyegetőznek!

Ujabb kilépés

Hentaller után Dobroszláv

Drágább lett a vasut

Kossuth önkényesen fölemelte a díjakat. Titokban, a parlament tudta nélkül. Így akarja behozni a hatvanmilliós kvótaemelést

Szenved a király

Rossz vasárnap, jó hétfő

FORRONGÁS a vasutasok közt

A fizetésrendezés kétezer nyomorultja

Nagy botrány a DMKE közgyűlésén

Kultúregyesület üzleti alapon

Tótágast áll a rend a Mávnál

Felrugják a pragmatikát

Csak titokban

szervezkednek a bírák. Günther így akarja

Megörült egyetemi tanár

Némethy Géza tragédiája

Nyolc riport

Bródy Sándor regénye

Távirat, telefon

NYILT LEVÉL

a somlyóvásárhelyi kerület választó polgáraihoz

Tisztelt polgártársaim! Két választási harcot küzdöttünk együtt át. Az első választás alkalmával, 1905-ben, az ország választópolgárainak életreébredt öntudata rövidke huszonnégy óra alatt összetörte és elsöpörte a négy évtized óta uralkodó szabadelvű kormányt, oszlopos mamelukjaival egyetemben.

A második esetben Magyarország választó polgársága, megszabadulván a politikai kalandorok uralmától, többségre jutatta a haza függetlenségeért küzdők táborát.

A választást megelőzőleg napokkal az elveik fentartásával koalícióba lépett pártoknak vezérei vették át a kormányzást. Ez időtől kezdve azután az elvek kezdtek összezavarodni.

Okunk ugyan mitől sem volt félni. Hitük, hogy a többségre jutott függetlenségi és 48-as párt meg fogja elveit valósítani. Hisz pártunk elnöke, Kossuth Ferenc mult év május 19-én, midőn a választások után a függetlenségi képviselők nagy tömege elsősorban összejött, boldogult gróf Károlyi Istvánnak hozzá intézett beszédére ezeket mondta és fogadta:

„Ha édesatyám lát a tulvilágról, megelégedéssel láthatja, hogy megsza-
porodott azoknak tábora, kik az ő hitében, szeretetében szeretik a hazát. Megelégedéssel tekinthet reánk és láthatja, hogy az a zászló, melyet az ő sirjánál emeltem fel tizenkét évvel ezelőtt, — mikor azt hitték a haza ellenségei, hogy a zászló már véglegesen sirba van temetve, az most diadalmaskodott, és még jobban fog diadalmaskodni, míg csak el nem értük szent célunkat, édes hazánk függetlenségét.“

E biztató, dicső szavak után bátran követhettem tüskön-bokron át vezéremet. És követtem is hosszú időn át.

Azonban nem csak én, de az ország népmilliói is szomoruan észlelték, hogy az Ausztriával történt gazdasági tárgyalások kezdetén az önálló vámterület még csak szóba sem került, pedig az önálló vámterület a többségben levő függetlenségi pártnak sarkalatos programmpontja.

E helyett megkötötték Ausztriával a közös kiegyezést. Nemcsak megkötötték, hanem egyuttal fölemelték Ausztria javára a kvótát két perccel.

Fölemelték a kvótát, dacára annak, hogy tudták, miként a 67-es alapon állott régi szabadelvűpárti kormányok kvótaemléssel sohasem kötöttek kiegyezést.

Fölemelték a mai viszonyok közt a kvótát, midőn pénzügyi helyzetünk oly rossz, hogy az 1873-ikihoz hasonló pénzügyi krachttól lehet tartani.

Volt lelkük ma emelni a kvótát, amidőn a kivándorlók száma folyton szaporodik. Igen! Ma akarják a kvótát emelni, amikor lakás, élelmiszer, ruha, szén, fa, egyszóval a legszükségesebb házikellékek árai rohamosan emelkednek; amikor a megélhetés már-már lehetetlenné válik s igazi éhínségnek nézünk elébe.

Tisztelt polgártársaim! Ilyen viszonyok között nem tehettem egyebet, mint azt, hogy hosszas és megfontolt elhatározás után kilépjek az országos függetlenségi és 48-as körből. Igaz ugyan, hogy ez országos kör alapszabályainak 2. §-a így szól:

„A körnek belfagya lehet minden országgyűlési képviselő, aki a párt programját elfogadja, a párt programjának alapjául szolgáló 48-iki törvényekhez hűen ragaszkodik...“

A függetlenségi és 48-as pártkörből tehát voltaképpen azoknak kellene kilépniök, akik a függetlenségi párt programjához s a 48 szelleméhez nem egész hűen ragaszkodnak.

De ma már az elvek oly összezavarásával állunk szemben, hogy én magam részére szükségesnek tartottam az eszmék tisztázását. Épp ezért, tisztelt polgártársaim, pártunk elnökéhez, Kossuth Ferenc urhoz mai napon az alábbi levelet intéztem. Olvassák el figyelemmel. Gondolkodjanak felette. Helyeslik-e, vagy sem? az nem az én dolgom. Mert én a pártkörből való kilépéssel saját magam becsületes politikai lelkiismeretét akartam megnyugtani. Hiszem és vallom jövőre is a nagy mesternek

azt az ígését: Isten nem halt meg azért, hogy a hívők elhagyták oltárát.

Igaz tisztelő polgártársuk

Hentaller Lajos.

*
* *

A kormány politikájának valósággal pragmatikus bünlajstroma az a levél, amelyben Hentaller Lajos bejelenti Kossuth Ferencnek, hogy nem hajlandó őt és híveit a kiegyezési árulás és a 48-as eszmék letiprásának veszedelmes utján követni. Így hangzik a levél:

Nagyméltóságu Elnök Ur!

Szives tudomásodra hozom, hogy az országos függetlenségi és 48-as pártkörből ezennel kilépek. Azt az egyezséget ugyanis, melyet a kormány az Ausztriával való gazdasági viszony rendezésére kötött, én Magyarország érdekeivel annyira ellentétesnek, s annyira a függetlenségi párt és általában állandóan hirdett elvekbe ütközönek tartom, hogy én ezeket a kiegyezési javaslatokat még azok után a magyarázatok után sem vagyok hajlandó elfogadni, amelyekkel te a függetlenségi pártkörben azokat szépíteni igyekeztél. Soha még magyar kormány ilyen kiegyezést nem kötött, mint ez a kormány. A régi szabadelvű párti kormányok csak rossz kiegyezést kötöttek, de a jelenlegi kiegyezés egyszerűen szégyenletes és megálló.

Élénken emlékezem még a képviselőház mult évi budget-vitájára, amely alatt te egy hosszú beszédben ígéretet tettél arra, hogy az ország gazdasági függetlenségét kivivod. Az egész ország bizott ebben az ígétben, mert te tetted. Annál megdöbbentőbb az a kiábrándulás, amelyet mindenkinek okoztál, mikor ilyen kiegyezéshez hozzájárultál. A Kossuth néven helyre nem hozható csorbát ültetted s az országnak nem tettél szolgálatot. Mert nemcsak, hogy nem vitted közelebb az országot a gazdasági önállósághoz, hanem ellenkezőleg, közreműködtél, hogy még erősebb láncokkal legyünk Ausztriához bilincselve.

Azok a közjogi vívmányok, amelyeket oly szépen kiszínezted, lényegben mit sem érnek, mert nekünk nem papiros-vívmányokra, hanem tényleges institúciókra van szükségünk. Ahogy a Széll-féle formulából nem volt semmi haszna az országnak, a mai kormány formulái sem érnek semmit, mert azokat a hatalom épp úgy félreléki, amint nem vette figyelembe most azokat a jogokat, amelyeket az 1899: XXX. t.-c. biztosított nekünk.

A gazdasági önállóság kivívása helyett a gazdasági közösség körét szélesítették ki. Beleszólást engedtek Ausztriának olyan kérdésekbe is, amelyeket eddig teljesen önállóan intézhettünk s kötelezést vállaltak olyan intézkedésekre, amelyekhez Ausztriának semmi köze sem volt, s amelyekbe beleszólást engedni az osztrákoknak hajlandó nem vagyok; s addig, amíg miniszteri tárcát nem vállalál, magad sem voltál hajlandó.

A dalmát vasúti összeköttetés, mely elten a Széll-kormány idejében oly heves harcot folytattál, most magyar pénzen épül ki; a vasúti tarifák tekintetében pedig, a kiegyezés egyenesen kiszolgáltatt bennünket Ausztriának. Beleegyeztetek abba a szégyenletes feltételbe, hogy a magyar Dunán, Budapest mellett, az osztrák hajók sárga-fekete lobogó alatt hajózzanak el; a tőzsdereformot osztrák parancsszó szerint csináltatok meg, s a cukorkérdés új rendezésével tönkretettétek a magyar cukoripart.

A bank-kérdést névleg kikapcsoltatok ugyan a kiegyezés komplexumából, de azzal az egyezséggel, hogy önálló nemzeti bank esetén a közös költségekhez való hozzájárulást arányban vállaltatok megfizetni, — az önálló nemzeti bank felállítását örökre lehetetlenné tettétek.

A gazdasági kudarcot nem vallottad meg őszintén a pártnak, és mikor a közjogi csip-csup eredményeket vívmányoknak igyekeztél feltüntetni, olyan ábrándokba akartad belerángatni az országot, amelyek-

nek megvalósítását, — a legközelebbi mult tapasztalataim okulva, — magad sem remélheted. És mindezek felül még a kvóta fel-emelése iránt is kötelezettséget vállaltál.

En ezen az uton tovább nem követhetek, mert ezen az uton Magyarország függetlensége meg nem valósítható. Minthogy a javaslatok elfogadását kabinet és pártkérdéssé tetted, én az országos függetlenségi és 48-as pártkörből kilépek, s külön táborban, sőt ha kell, veled szemben is küzdeni fogok Magyarországnak azért a függetlenségéért, mely nekem mindig politikai programom volt, s amelytől én még a te felvilágosításaid után sem tudok eltántorodni.

Maradok régi hived

Hentaller Lajos s. k.

Aki a függetlenségi elvek tiszteletében és a magyar ideal imádatában edzette meg lelkét, az nem cselekedhet másképpen, mint ahogy Hentaller Lajos cselekedett. Gyönyörű példaadás ez azok számára, akiket talán megfélemlített a miniszteri fenyegetés, vagy akiket a hatalommal járó előnyök szédítettek le a Negyvennyolcnak egyedül tiszta és ragyogó ösvényéről. Nem kétkelünk benne, hogy a nemes példának követői lesznek.

KOLDUSSÁ teszik az országot

Kossuth Ferenc fölemelte a vasúti szállítás díját, hogy előteremtse a hatvan millió kvóta-többletet

A parlament nem tud róla

Nincs az a szövetkezeti uzsorás, aki alaposabban lehuzná az emberről a bőrt, mint a Wekerle-kormány. Pokoli gonoszság kellett ahhoz, hogy az ország nyakába zúdítsa a hatvanmillió kvótamelést, de amint erre rá tudták venni Kossuth Ferencet, ugyanígy rávettek egy másik csapásra, arra, hogy a szükséges kvótatöbbletről ő gondoskodjék.

A kereskedelmi minisztérium a napokban bizalmas rendeletet intézett az államvasutak igazgatóságához és kiadta a parancsot, hogy már ez évi december elsejétől fogva föl kell emelni a legszükségesebb élelmickek szállításának árát. December elsejétől fogva tehát körülbelül tíz százalékkal többre kerül a

gabona, hüvelyesek, állatok, ásványvíz, bor, bőrök, burgonya, cement, gyümölcs, ércék, fa, fűzélék, gépek, kender, magvak, méz, must, olaj, papiros, pamut, pokróc, só, sör, szalonna, szappan, szecska, szesz, szén, széna, szalma, tengeri, téglá, tojás, üveg, vas, zsákok és zsiradékok.

vasúti szállítása a belső forgalomban. Így első hallásra is bosszantó ennek az intézkedésnek a hatása. Éppen azoknak a cikkeknek és mezőgazdasági termékeknek az árát veri föl indokolatlanul magasra a kormány, amelyeknek a drágasága máris elviselhetlenné teszi az életet. S hogy a csapás annál érezhetőbb legyen, kifejezetten úgy intézkedett a kereskedelmi kormány, hogy a magasabb szállítási díjjal csak a kisebb küldeményeket, a fél vagonon aluliakat terheljék.

Milliókat lop ki ezzel az államkincstár éppen a legszegényebb népnek, a fogyasztók nagy tömegének a zsebéből. Éhség és nyomoruság pusztítja az országot s a kormány nemhogy a drágaság enyhítésére eszelne ki módot, hanem odaáll a szén-, a gabona- és az egyéb élelmi-uzsorások közé és újra megsarcolja a sajnálni való közprédát, a népet.

A mellett tudni kell, hogy az átmenő forgalomban a kormány nem változtathatja meg a vasúti díjszabást. Aki például Romániából küld gabonát Bécsbe, a magyarországi útvonalon a régi, olcsóbb szállítási di-

jat fizeti, a magyar gazda ellenben a drágább díjat köteles fizetni.

Ezeknek a kufároknak nem szabad megkegyelmezni. Korbáccsal kell ezeket kiverni, mert ha sokáig garázdálkodnak, elérjük azt, amit Kolonics érsek sem tudott megcsinálni s amire hiába vágytak a darabontok is: levetkőztetik, koldussá teszik az országot. S mindezt Ausztriáért, a kétféjű sasért, hogy beszállithassák a hatvanmillió kvótatöbbletet.

Birói szervezkedés — titokban

Günther le akarta szerelni. Félig sikerült is. „Tónikám, tedd meg, amit lehet!” A bírák a Himnuszt énekeltek.

Tüntetés a darabontok ellen

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Szeged, október 21.

Vasárnap és hétfőn volt Szegeden a bírák és ügyészek országos nagygyűlése, amely a fizetésjavítás és a szervezkedés kérdésével foglalkozott. A kormány részéről nem jelent meg senki, sőt kísérletek történtek az egész mozgalom leszerelésére. A nagygyűlés vezetői titkos utasítást kaptak a kormánytól, hogy a határozatokban a minimumra redukálják a követeléseket.

A szervezkedő gyűlés zárt ajtó mögött folyt le. A titokzatos tanácskozásokon heves viták után szótöbbséggel kimondták az Országos Birói és Ügyészi Egyesület megalakítását. Mikor arról volt szó, hogy a határozatokat emlékiratba foglalják és azt küldöttséggel a miniszterhez viszik, Grecsák Károly kuriai bíró, a gyűlés elnöke ezt mondta:

— Nem kell deputáció. Majd fölviszem én a memorandumot Günthernek s ezt fogom neki mondani: „Nézd csak, Tónikám, elhoztam az emlékiratot, olvasd el és tegyél meg, amit lehet!”

Ilyen kedélyesen végződött a kongresszus. A lakomán is nagyon vidám volt a hangulat. Csak az érintette kellemetlenül a bírákat, hogy a szegedi hatóság képviselője távolmaradt. Grecsák Károly kuriai bíró a királyra mondott köszöntőt, mire a bírák lelkesen a Himnuszt énekeltek. Vén András szegedi táblai tanácselnök a darabont-kormány ellen kelt ki nagyhatású beszédben.

— Volt egy időszak, — ugymond, — amikor veszélyben volt a nemzet féltett kincse: a birói függetlenség. A kormány (Fölkiáltások: Darabontok!) a főispáni hatalmat akarta urrá tenni. Ez a merész kísérlet fölírta a nemzetet.

Végül Günther minisztert köszöntötte föl. A bírák ennek is tapsoltak. A kongresszusi határozatok az albirói, alügyészi és aljegyzői állások megszüntetését, az előlépési viszonyok javítását követelik; a bírák kezdő fizetése 4000 korona, a táblabíráké 10.000, a kuriai bíráké 16.000 korona legyen. Kivánják azt is, hogy az ideiglenes joggyakorlók kezdő fizetése 1000, véglegesítés után 2000 korona legyen.

Minisztertanács. Ma délután négy órakor minisztertanács volt, amelyen résztvett a kabinet minden tagja. A minisztertanácsot három órakor akarták megtartani, de később elhalasztották egy órával, mert a kormány valamennyi tagja résztvett Podmaniczky Frigyes báró temetésén. Wekerle Sándor bejelentette a minisztertanácsnak, hogy az adóreform teljesen készen van. törvényjavaslatát holnap már a képviselőház elé terjeszti. Ezután a budgetről tanácskoztak és megvitatták, hogy a rendes költségvetést szavaztassák-e meg, vagy rövid időre szóló indennitást kérjenek-e? Arról is szó volt, hogy az esetleges indennitást a kiegyezés tárgyalása előtt, vagy az után kérjék-e? Félhat órakor a kormány tagjai ebédre mentek a miniszterelnökhöz. Ebéd után folytatták a minisztertanácsot, amelyen ezután folyó ügyeket tárgyaltak

Inog a Kormánypárt!

A kiegyezési család megbontja a függetlenségi tábor. Ma új kilépések voltak. Nagy kavarodás van a pártban, a többség önálló bankot követel. Terrorizálnak a Kabinet lemondásával!

Parancsol az ország!

Minisztertanács volt ma se miatt a függetlenségi miniszterek nem jelenhettek meg a 48-as párt esti értekezletén. Pedig a párttagok igen tekintélyes számban gyűltek össze, mert nevezetes beszédre készült gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter. A kormány tudniillik őt küldi most a csatába, benne van minden reménység, hogy talán sikerül lecsendesítenie a többség háborgó hangulatát. Ez pedig a legrosszabb számítás, mely keserves csalódást fog hozni a kabinetnek, első sorban pedig Wekerlének. A helyzet ugyanis az, hogy a függetlenségi párt zöme elkeveredéssel van eltele éppen Apponyi iránt, mert ő az, ki a legnagyobb hévvel védi a rossz kiegyezést és testestől-lelkestől a közös bank mellett agít. Ebből még komoly válság lehet. A távollevő miniszterek helyett Mezőssy Béla és Szerényi József államtitkárok vegyültek a 48-as képviselők közé s egész erejükkel, minden rábeszélő képességükkel azon voltak, hogy megállítsák a lavinát, mely már gördül és hamar oda fog vezetni, hogy a párt igazi elvű tagjai kilépnek a klubból és külön szervezkednek a kiegyezési árulás letörésére. A konferencián különben keveset végeztek. Megválasztották a kvóta-bizottság tagjait és tudomásul vették, hogy a függetlenségi körből kiléptek: Nagy György, Barta Ödön, Hentaller Lajos és Dobroszláv Péter. Felolvasták a kilépő képviselők levelét, aztán irattárba tették az érdekes, sokatmondó irásokat, dokumentumait annak, hogy nem minden függetlenségivel lehet Bécs szekerét tolatni.

Az értekezlet

Az értekezletről a Magyar Tudósító a következőket jelenti:

A függetlenségi párt ma délután hat órakor Thaly Kálmán elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten a kormány részéről jelen voltak: Dösy Zoltán, Meskó László és Mezőssy Béla államtitkárok. A jegyzőkönyvet Halász Lajos vezette.

Thaly Kálmán elnök bejelenti, hogy Kossuth Ferenc a minisztertanácsban való elfoglaltsága miatt nem vehet részt az értekezleten és kéri a párt tagjait, hogy a pártvezér távollétére való tekintettel a kiegyezési javaslatokat a mai értekezlet ne tárgyalja. Napirend előtt Dösy Zoltán pénzügyminiszteri államtitkár kijelenti, hogy dacára annak, hogy állása tulajdonképpen nem politikai természetű, mégis kezdetül fogva annak tekintette. Hangoztatja, hogy a kormánya áll, a kormánnyal bukik és magatartását ebből a szempontból kéri elbírálni. Az értekezlet éljenzéssel vette tudomásul az államtitkár kijelentését.

Elnök bejelenti, hogy a pártkörből kiléptek Nagy György, Barta Ödön, Hentaller Lajos és Dobroszláv Péter. Ezután a napirendre áttérve, a kvotabizottság tagjait jelölték Batthyány Tivadar grófot, Földes Bélát, Mérey Lajost, Szabó Kálmánt, Ugron Gábort és Visontai Somát. Ezután elhatározta az értekezlet, hogy Bartha Miklós síremlékének a holnap délután három órakor tartandó leleplezési ünnepélyén Kossuth Ferenc vezetésével testületileg megjelenik és a síremlékre koszorút helyez. A párt nevében a koszorút báró Wesselényi Ferenc teszi le. A párt tagjai félháromkor gyülekeznek a függetlenségi pártkörnek Erzsébet-köruti helyiségében, ahonnan testületileg vonulnak ki a temetőbe.

Vád Apponyi ellen Kitör a vihar

Az értekezlet után a képviselők, lehettek százan, a nagy társalgóba vonultak. Itt erős vitába mélyedtek, két-három csoport alakult s mindenki a bank-kérdésről beszélt. Hamarosan Holló Lajos vette át a szót és igen hevesen, szenvedélyes hangon fakadt ki:

— Teljes lehetetlenség, — ugymond, hogy ezt a mai bizonytalan állapotot állandósítsák a pártban. A mostani politikai konstelláció közepette, amikor a viszonyok szűlte politikai állapot, — tudniillik a koalíciós kormány, — valamint a hatvanhetes pártoknak agitációja a függetlenségi párt ellen tüzel az országot, — nem lehet tétlenül a párt. Ez a bizonytalanság teljes zűllésbe viszi a 48-as pártot az országban. Lehetetlenség az, hogy legyenek a pártnak tagjai és legyen a függetlenségi pártnak egy függetlenségi minisztere, aki nemcsak hogy nem küzd az önálló bankért, hanem a leghatározottabban érvel és agít a közös jegybank mellett. (Közbeszólások Apponyi! Ez Apponyi!)

— Okvetlenül szükségesnek tartja, — folytatja Holló, — hogy a többségi párt foglaljon el a bankkérdésben egységes álláspontot. Ez pedig, ismerve a viszonyokat és látva a jelenlevők gondolkodását, nem lehet más, mint az önálló nemzeti bank felállítása 1910-re. Ennek a párt által elfoglalt álláspontnak följelentül alá kell rendelnie magukat ama párttagoknak, akik más nézetten vannak. Aki pedig e határozat után is a pártprogram sarkalatos pontja ellen foglal állást, lépjen ki a pártból!

Holló erőlyes beszédre lelkesen helyeseltek a körülötte állók, körülbelül negyven-ötven képviselő. Nyolecan hallgattak. Ezek nem vallottak színt.

Fölkinálkozás Bécsnek?

A jelenlevő képviselők hevesen zúgolódtak Apponyi magatartása ellen és élesen szembeállították Kossuth Ferenccel, mint kereskedelemügyi miniszternek álláspontját Apponyival, a közoktatásügyi miniszterével. Szerintök Kossuth az egész kiegyezési tárgyalás során úgy az osztrák miniszterek előtt, mint a pártban az önálló bank ügyét a legvehemensebben védte, — Apponyi azonban, ki nem szakember, idegesen és türelmetlenül állandóan a közös bank mellett agít. Az is sok megjegyzésre adott alkalmat, hogy gróf Apponyinak mindama nyilatkozatai, amelyeket a közös bank mellett tesz a pártkörben, másnap bő kivonatban olvashatók a bécsi újságokban.

Kapacitálnak az államtitkárok

Holló megismételte kijelentéseit Szerényi József államtitkár előtt is, kihez egyébként rengeteg kérdést intéztek a képviselők. Mindenkinnek felelt.

— Birálat tárgya csak az lehet, — mondta Szerényi, — ami a két állam kormánya által megkötött szerződésben foglaltatik. A vámszerződésben a legnagyobb küzdelmek után, a függetlenségi párt ál-

lásponájának honorálásával, a kiegyezés kérdéséből kikapcsolták a bank-ügyet, melyhez az osztrák urak a leggőrcsösebben ragaszkodtak. A szerződés szerint tehát feltétlenül joga van az országnak 1910-ben felállítani a magyar bankot, úgy hogy akkor ezt többé se politikai, se jogi kérdésnek nem lehet tekinteni, csupán pénzügyi kérdésnek.

Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkár beszélt ezután, hévvel, temperamentumosan.

— A szerződésben — ugymond — a kormány a legnagyobb precizitással állapította meg a bank-kérdésben is a további modus procedendit. Vagyis megállapítja a szerződés, mi történjék arra az esetre, ha a bankszabadalmat meghosszabbítják és mi történik akkor, ha nem hosszabbítja meg az ország? Ez az első nemzetközi szerződés, melyet Ausztriával kötöttek; ezt a szerződést a mostani kormány kötötte meg, amelyen, ha a parlament legnagyobb pártja bármilyen változtatásokat kíván eszközölni, — a kormány feltétlenül otthagynja helyét. A függetlenségi párt mozgolódásában, abban, hogy a bank-kérdésben a kabinettel ellentétes álláspontot akar elfoglalni, — fejezte be szavait Mezőssy, — a kormány helyzetének gyöngítését látja.

Szerényi és Mezőssy teljes két órány keresztül voltak a klubban s ez idő alatt minden rábeszélő képességüket fölhasználták, hogy a párt tagjait meggyőzzék s eltérítsék szándékaiktól. Ez a kapacitálás ugyszólván teljesen eredménytelen maradt.

Éles hangok

Kmety Károly az önálló banknak 1910-ben való felállítását követelte s azonosította magát Holló Lajos felfogásával. Zlinszky István hosszasan vitatkozott Mezőssy államtitkárral, akinek azt mondta, hogy már most kell garanciát szerezni arra, hogy három év múlva felállítják a magyar bankot, de akkor aztán liferálni kell. Az államtitkárok fejtegetéseivel sokan nem voltak megelégedve, köztük Kubik Gyula sem. Általában, a hangulat igen éles s a kormányra éppen nem kedvező. Különösen Apponyi eljárása nem tetszik.

— Ha más a véleménye Apponyinak — mondják — legalább ne agitáljon egy hatvanhetes program mellett.

Mások így nyilatkoznak:

— Nekünk a függetlenségi Apponyi kell, nem pedig a szépszavu, körmondatokkal dolgozó Apponyi.

Rendkívül lehangolta az embereket Apponyi grófnak a pártkörben tett ama, férfui becsület-szavával megerősített kijelentése, hogy 1917-ig semmi se lehet az önálló bankból. És itt emlékeztetnek arra, hogy Apponyi a nemzeti küzdelem ideje alatt ismételt hangoztatta, hogy a kvótát nem szabad emelni, mert a nemzet teherviselési képessége elérte maximumát.

Dobroszláv kilépett Nem kell a papiros vivmány!

Dobroszláv Péter, a csákovai kerület derék, hazafias képviselője a következő levelet intézte ma este Kossuth Ferenchez, mint az országos függetlenségi és 48-as párt elnökéhez:

Mélyen tisztelt elnök ur!

Tisztelettel bejelentem, hogy az országos függetlenségi és 48-as párt kötelékéből kilépek, és e párt különös bizalma folytán viselt „párt-jegyzői” tisztséget megbízóim kezébe hálával és köszönettel leteszem. Kilépésem indokai a következők:

1. Magyarország és Ausztria közösügyi kiadásainak a két állam teherviselési képességén alapuló igazságos aránya 30:70 százalék. Magyarország tehát a multban közel 5 százalékkal, vagy évi 10—12.000.000 millióval, 10 év alatt pedig 100—120.000.000 millióval többet fizetett, mint amennyivel adóznia kellett volna. A kormány ezen amúgy is igazságtalan kvótát újabb két százalékkal emelte. A két százalékos kvótá-emelés elsősorban a hadügyi kiadásoknak a kö-

zel jövőben várható szaporítása folytán évi átlagos 7—8. tíz év alatt tehát 70—80.000.000 adó és teher többletet jelent. E kvóta emelésének nincs komoly ellenértéke. A „vám szerződés“ elnevezés és hasonló közjogi vívmányok — *papíros vívmányok!* — A „vám szerződés“ elnevezés üres keret — tartalmat és jelentőséget csak a keretben elérhető gazdasági és pénzügyi előnyök adhatnak. Ilyenek nincsenek. Az *önálló vámterület és önálló magyar nemzeti bank a kiegyezésben érintve és biztosítva nem található.*

2. Az önálló gazdasági berendezkedés és nemzeti bank föllállításához nemzeti létérdek, jövőbeni nemzeti önállóságunknak alappillérei és gazdasági megújulás! A vállalt kiegyezés: az egységes monarchia és az osztrák gazdasági érdekek istápolása; népünk megsarcolása — Ausztria érdekében; az elszegényedés siettetése; a kivándorlás újabb tápja és végül: nemzeti sorvadás!

3. Kilépésem indoka az is, hogy a kiegyezés folytán *Dalmáciát kiszolgáltatjuk Ausztriának*, azáltal, hogy Ausztria részére a magyar nép filléreiből vasutat építünk, s így a Balkán gazdasági kiaknázását Ausztria javára örök időkre biztosítjuk; saját gazdasági és nemzeti érdekeinket pedig Dalmáciában félig-meddig föladjuk.

4. Azon indokból is kénytelen vagyok kilépni, mert *kormányunk az alkotmánybiztosítékokat meg nem szerezte.* A benyújtott 3 törvényjavaslat *nem szünteti meg a „kormánybiztosi intézményt“*, a meg nem szavazott adók és meg nem ajánlott ujoncok szedésére vonatkozó rendelkezéseket nem orvosolja, s így nemzeti ellenállás idején jövőben is törvényellenes kormányzást, meg nem szavazott adók behajtását és az ujoncok szedését lehetővé teszi.

A kvóta-emelés, az önálló vámterület, önálló bank és alkotmánybiztosítékok hiánya készítenek tehát a kilépésre.

Tudom, hogy nagyméltóságodat a kiegyezés megkötésénél löles előrelátás és önzetlen hazafini mély érzés vezették, ezért mély hálával tartozunk nagyméltóságodnak, s ez indokból virággal hintem be nehez útját, nehez működését s határtalan tisztelettel viseltetem a jövőben is nagyméltóságod fenkölt személyisége iránt.

Nagyrabecsülésém kifejezése mellett maradtam tisztelettel

Budapest, 1907. október 21.

Dobroszláv Péter, s. k.

a csákványi kerület országos képviselője.

Ezt a kilépő-levelet, — melynek hangja valóban tiszteletreméltó s amit benne mond, annak minden szava igaz, — Dobroszláv az értekezleten nyújtotta át *Thaly Kálmánnak* s aztán udvariasan meghajta magát, a körből eltávozott.

Akik ki fognak lépni

Azokon kívül, akiknek kilépését *A Hír* jelezte, még a következők fordítanak hátat az ugynevezett 48-as pártnak: *Endrey Gyula*, *Zichy Miklós gróf*, öreg *Madarász József*, *Wesselényi Ferenc báró*, *Csizmázia Endre* (akit soproni választói figyelmeztettek kötelességére) és *Szász József*, aki holnap jelenti be kilépését. Otthagya a mameluktábor *Festetics Pál gróf* is, a párt kültagja, aki husz év óta vallja a függetlenségi eszméket.

A képviselők főleg azért neheztelnek, mert *Kossuth Ferenc* a kiegyezés megkötése előtt nem tájékoztatta őket. Annyit legalább is elvártak volna a 48-as vezértől, hogy *nyílt kérdésnek* hagyja a kiegyezés és a fölemelt kvóta megszavazását.

Gaál Gaszton, mint értesülünk, már a napokban bejelenti *Justh Gyulának*, hogy *mandátumáról lemond.*

Akik ki akarnak lépni

Sokan vannak a függetlenségi képviselők között, akik még nem határozták el végképp a pártból való kilépésüket. Ezek vagy választóikat akarják még megkérdezni vagy határozott és kötelező kormánykijelentést várnak a bankkérdésben, olyant, amely megnyugtatta őket.

Többek közt *Kubik Gyuláról*, a mezőcsáthi kerület nagykészségi képviselőjéről beszélnek, hogy a kilépés gondolatával foglalkozik. *Kubik* vasárnap Jászkeséren volt *Nagy Emillel*, aki ott beszámolt, a nélkül, hogy a fölemelt kvóta dolgát megemlítette volna. Mint *A Hírnek* jelentik, a

kormánypárti *Nagy Emilt* *hüvösen fogadták* választói. *Kubik* végighallgatta a 67-es alap dicsőretét, de ő maga *nem beszélt.* Figyelmeztette *Nagy Emilt*, ne kényszerítsék arra, hogy beszédet mondjon, mert *egészen mást mondana*, mint amit ő várna. *Kubik* a parlamentben fel fog szólni a *kiegyezés ellen.* A tarifális kérdéseknél mondja el szakszerű észrevételeit. Ha a kormány nem nyilatkozik kielégítően az önálló bank dolgában: *föltétlenül kilép a pártból.*

Malatinszky György is ott akarja hagyni a 48-as Lloyd-klubot, de előbb megkérdezi a választóit. Ha kedves nekik a kiegyezés — ami nagyon valószínűtlen — bent marad a pártban, ha ellene nyilatkoznak, *lemond a mandátumáról* és visszavonul a politikai élettől.

*
Eber Antal, aki a közös bank hive, ma este *Marosludásra* utazott, ahol beszámolót mond.

Komárom nem adja meg magát

A hős *Klapka* városának, *Komáromnak* függetlenségi érzelmű választó polgársága az elsők között tiltakozik a kiegyezési áruulás ellen. Napokkal ezelőtt küldöttség kereste fel a város népszerű képviselőjét, *Szász Józsefet* és tudomására adta, hogy a régi szabadelvű párt emberei kárörvendve várják, hogy a függetlenségi párt a kiegyezést megszavazza s ezzel az állásfoglalásával megsemmisüljön.

Szász József mindenben osztotta hűveinek felfogását és közölte velük, hogy vasárnapra el látogat a kerületbe s pártértekezleten kívánja megvitatni a zseményeket. Kitérő öröm és nagy lelkesedés fogadta *Szász Józsefet*. Az értekezletet, amelyre sok száz polgár gyűlt össze, *Koren József* elnök nyitotta meg.

— *Le a kormánynyal! Bécs szolgál! Megcsalták az országot!* — tört ki a felháborodás a függetlenségi polgárokból. *Szász József* szavait pedig egyhangú lelkesedéssel és tetszéssel fogadták. A polgárság percekig éljenzett, amikor *Szász* bejelentette, hogy *kilép a függetlenségi pártból*, amely a függetlenségi nevet csak *bitorolja.*

Peredi Géza, a függetlenségi párt elnöke szólott ezután. Részletesen ismertette a *kiegyezés* büneit, a *kvótaemelés*t, a *bank elakuvást*, megmagyarázta, hogy az annabergi csatlakozás el sikkasztása milyen károkat okoz az országnak, míg a dalmát vasut magyar pénzen tiszta osztrák érdekeket fog szolgálni. *Kun Miklós* és *Hirány György* városi bizottsági tag szólaltak meg föl, majd pedig *Peredi Géza* indítványára, egyhangú határozattal kimondta az értekezlet, hogy *tiltakozik a törvénytelen kvótaemelés ellen és hogy a kormányt ezen az uton tovább követni nem hajlandó.*

Tiltakozását a komáromi függetlenségi párt az ország minden függetlenségi pártkörének megküldi. A visszhang nem fog kézni. Ahol még nem fertőztette meg a szabadelvű párt és a darabontok maradványa a negyvennyolcas eszmét, mindenütt követni fogják Komárom önérzetes és hazafias példáját.

Néppárti taktika Zboray Miklós beszámolója

Nemcsak a függetlenségi párt tagjai, hanem a néppárti képviselők is lemennek a kerületekbe, hogy megismerjék a választók hangulatát. *Zboray Miklós* tegnap megjelent kerületének székhelyén: *Marcaliban*, ahol a választók nagy tömege gyűlt össze, hogy a képviselő véleményét hallja. *Zboray* elmondta beszámolóját, amelyről a következőképp nyilatkozott *A Hír* munkatársa előtt:

— *Prüszköltek a magyarok a kvótaemelés miatt*, mire én azt mondtam nekik, hogy ha a nemzet vezére, *Kossuth Ferenc* és a függetlenségi párt megszavazzák, akkor nekem is meg kell szavaznom. Ha én ellene volnék, ezzel nem érnék el semmit, mert a *kormányt csak a többség buktathatja meg. Nem lehetek*

kurucabb a kurucoknál. Én rég tudom, hogy nem mehetünk fejfel a falnak, hogy nem követelhetjük egyszerre a külügyi képviseletet, az önálló vámterületet és a magyar hadsereget. Az események az én hatvanhetes programomat igazolták. Fejtegettem a választók előtt a keresztényszociális programot, mert az a véleményem, hogy a közjogi kérdések hamar letűnnek. A magyar blok dolgában is kifejtettem, hogy az nem vívmány, *de azért én megszarazom*, mert ha *Kossuthnak* jó a kiegyezés, akkor nekem is jó.

Arra a kérdésre, hogy a választók miképp fogadták a nemzetárulást, *Zboray* így felelt:

— Elégedetlenkedtek a kvótaemelés és a rossz kiegyezés miatt, de én megnyugtattam őket. Mikor *Kossuthra* és a függetlenségiekre hivatkoztam, ők *Zichy Aladárt* emlegették, mondván, hogy hát az is résztvett a megállapodásokban. Azzal válaszoltam erre, hogy ha *Wekerle*, *Kossuth* és *Darányi* belementek akkor *Zichy* sem mondhatott ellent.

Igy takaródzott a néppárti képviselő a függetlenségi vezérekkel, hogy a nemzetárulásban való részességét mentgesse. Hiába, a néppárt nem tud őszinte fegyverekkel harcolni.

Harcot proklamál Zombor is

Óriási meglepetés éri a kormányt és a függetlenségi párti kalózkodat. Hiába a kormány mindent elnyomó terrorizmusa, a képviselők kénytelenek számolni a választó polgárság akaratával. Ez pedig egyenesen megköveteli tőlük, hogy minden eszközzel vegyék vissza a *Wekerle-kiegyezést* és mentesék meg az országot a kvótaemelés legalább hatvanmilliósi terhetől.

Zombor is azok közé áll, akik a nemzet jövőjét nézik és nem azt, hogy mi kényelmes a kormánynak. Legközelebb *népgyűlést* tartanak, amelyen tiltakoznak a kiegyezés ellen. A megyei függetlenségi párt hivatalos lapja előre bejelenti a teendőket.

A *zombori függetlenségi párt* — mondja — a kiegyezési törvényjavaslat benyújtásának percétől fogva *ellenzéki* párt. A pártvezetőség és párttagok *osztatlan véleménye*, hogy a legrövidebb időn belül közgyűlésre kell hívni a pártot s hivatalos párthatározattal kell kimondani, hogy a kormánynyal és az országos függetlenségi párttal szemben ellenzékbe megyünk. Az előkészületek erre a közgyűlésre már *folyamatban vannak*, csakhamar népgyűlésen fogja *Zombor* megüzenni, hogy védelmére kél a *cserbenhagyott függetlenségi* lobogónak.

Lesujtó kritika a Kiegyezésről

A győri kereskedelmi kamara mai közgyűlésén *Jerfy Antal* elnök a kiegyezésről így nyilatkozott:

— A kiegyezési javaslatok tartalmát ismerjük mi is s amennyire azok fölött első olvasásra ítéletet mondhatunk, *sajnálattal kell konstatálnunk*, hogy a *hazánkra* *háruló* újabb terhek *jelentékeny áldozatot követelnek tőlünk.* Legelőkelőbb bizonyítéka a kiegyezési tárgyalás annak, hogy a gazdasági küzdelemben annak az államnak van a győzelemre legtöbb kilátása, amely gazdaságilag erősebb. Most újabb tíz évi idő áll rendelkezésünkre. Használjuk fel ezt az időt s *fegyverkezzünk!* Gyűjtsünk a megújuló hadjáratához minél több gazdasági erőt!

Elismerés a kilépőknek

A függetlenséginek nevezett *Lloyd-klubban* gondosan elikkasztják azokat a leveleket és táviratokat, amelyekben az ország ellentállásra szólítja fel a honatyákat. De *nem sikkasztatják* el az elismerések egész tömegét, amivel a kerületek a kilépő honatyákat üdvözlék.

Nagy György országgyűlési képviselő a többi közt ezt a táviratot kapta:

Elítéljük a kvótaemelést. Pártkörből való kilépésedet *hazafias* cselekedetnek tartjuk, *osztozunk elhaláztatásodban*. Szeretettel üdvözöl választókerületednek, Kászón-Alcsik 48-as független polgársága.

Cseh Vilmos, pártelnök.

Ezenkívül a következők üdvözölték Nagy Györgyöt: dr. Bedő Árpád, az Aradi Székelytthon elnöke, Arad város községi bírája, Verecs György nagyajtai unitárius lelkész, Gellért Jenő tiszviselő (Arad), Vadas Manó kereskedő (Karczag), Widovics Ernő (Berlin).

Itt említjük meg, hogy dr. Székely Albert, a zemplénmegyei függetlenségi párt ügyésze kilépett a pártból, amely megtagadta elveit. Edelmann Mór miskolci ékszerész arra kéri *A Hirt*, világossítsa föl az országot, hogy 48-as cégér alatt bécsi gazdálkodást folytat az ugynevezett függetlenségi párt.

Igy szaporodik a harcok gárda s rövidesen talpon lesz az egész ország. Csak az ál-függetlenségek fognak aludni tovább, bár nem sokáig. Ébredésük kínos lesz, függetlenségi érzelmű ember megvetéssel fog elfordulni tőlük.

Adóreform és expozé. Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház holnapi ülésén a szokásos expozé keretében előterjeszti az 1908. évi költségvetést és ugyancsak a holnapi ülésen nyújtja be az adóreform tárgyában alkotott törvényjavaslatot.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdő-mellbajok

(tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérkérdés, tüdőgyulladás, kitűnő eredménnyel gyógyították új gyógymóddal, inhalációkkal és szérumoltásokkal

Dr. HARMAT GYULA
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 82.
Rendelés 11-12. 2-4-ig.

ŐS-BUDAVÁRA

összes épületei leromboltatnak

mert

ŐS-BUDAVÁRA feloszlik!

Az összes épületi faanyagok, cserépfedelek, deszkák, ablakok, ajtók. Minden a legjobb állapotban olcsó áron eladó.

Reggeli 9 órától esti 5 óráig.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest, Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban). Magaselteltek. Telefon 65-39. Magas előlegek. Legnagyobb butorszállítási költségvetési és beraktározási vállalat. Ajánlja egy helyben és vidékre, valamint a közelgő nyaralókba való butorszállításhoz minden áron mellett szolgáltatást

A schönbrunni beteg

Álmatlan éjszaka. Izgalmas vasárnap. A szomoru király. Panaszkodik, hogy szenved. Hétfőn jobb napja volt. Borura derű

Vasárnap riasztó hírek fekete szárny-csapással suhantak végig a császárváros zajos, népes utcáin. A felséges schönbrunni beteg állapota hirtelen rosszabbra fordult. Az öreg királynak nagyon nehéz, álmatlanul átvirrasztott éjszakája volt. Egész vasárnap aggodalmas arccal jártak-keletek az orvosok, udvari emberek és vendégek a szomoru kastélyban. Az uralkodó türelmetlensége, levertsége mélyen hatott a környezetre is. Mára javult a beteg állapota, bár a száraz köhögés, amely nagyon megviseli a királyt, nem enyhült. Az orvosok panaszkodnak, hogy a felség nem engedelmeskedik, izgatott és makacs, egyre azt hajtogatja, hogy egy kis hülés miatt nem kell olyan nagy lármát csapni. A mellett keserűen mondja, hogy sokat szenved, fáj a melle és nincs nyugodt pihenése. Ma este korán lefeküdt mégis és csöndesen elszenderült az öreg, szenvedő, szomoru király . . .

Szomoru vasárnap Álmatlan éjszaka

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, október 21.

Vasárnap reggel aggodalmat keltő hírek jutottak nyilvánosságra a király dolgozószobájából. A király nagyon rosszul töltötte a szombatot vasárnapra virradó éjszakát, sokat köhögött és nagyon keveset aludt. Az uralkodót ideges álmatlanság gyötörte, köhögése száraz volt, de a láza elmaradt és a hurut kisebb lett. A beteg mind a mellett a rendes időben kelt föl és fogadta a jelentést tevő udvari méltóságokat. Reggelre tejet szolgáltak fel, de a király nem nyult hozzá. Az álmatlan éjszaka nagyon megviselte. Egész délelőtt fáradt és kimerült volt, de azért munkáját elvégezte. Kerzl dr., akinek hálószobája közvetlen a király hálószobája mellett van, reggel megvizsgálta a beteget és konstataálta, hogy az éj nem volt jó, a király sokat köhögött, rosszul aludt, de láza nincs. Kerzl dr. vasárnap éjjel le sem vette ruháját. A betegnek tegnap este bizsmut-ot és nátrium hipofoszfít-ot rendelt fájdalom csillapítóul. Éjfélét Kerzl dr. a király hálószobájába ment a beteg kívánságára. Ő felsége néhány percig inhalált, hogy könnyűsen magán. Az inhalációnak jó hatása volt. A király rövid megszakításokkal hajnali négy óráig aludt. Délelőtt gyakran távozott a felség íróasztala mellől, hogy a dolgozószobájában elhelyezett ágyban lepihenjen.

Délután és este

Vasárnap délután rosszabbra fordult az uralkodó állapota. Nagyon kedvtelen, fáradt és kimerült volt, sokkal rosszabbul érezte magát, mint bármely előző napon. Neusser tanár este hat órakor a kastélyba érkezett és negyednyolcig behatóan megvizsgálta a beteget. Kerzl dr. a tüdőben hörg-zörejekeket konstataál és orvoságot rendelt ez ellen, amit a király azonnal be is vett. Azután ágyába tért a király, de csak csillapítószerke bevétele után tudott elaludni. Az esti bulletin nagyon kedvezőtlen volt. E szerint vasárnap nem volt láza a betegnek, étvágya is kielégítőnek mondható, de a kínzó, erős köhögés még mindig főnáll. A király ma kijelentette, hogy a részére berendezett új dolgozószoba nem tetszik neki és vissza ohajt térni régi dolgozószobájába. A kastély külső képen is meglátszik, hogy a király állapota rosszabbra fordult és komoly aggodalomra ad okot. Egymásután érkeznek az udvari főméltóságok, akik a király állapota felől tudakozódnak, az orvosok

idegesen válaszolnak a kérdezősködésekre. A kastély udvarán a kíváncsiak óriási tömege lesi mohón az újabb híreket.

A képviselőházban azt jelentették ma a király állapotáról, hogy a hurut csökkent, ereje reggel frissebb és étvágya jobb volt. Bécs lakossága rendkívül izgatottan várta vasárnap a Schönbrunnból érkezett híreket. Az utcán az a hír terjedt el, hogy a király állapota válságosra fordult, ami csak fokozta az ünneplő közönség idegességét.

Vendégek a kastélyban

A nyugtalanító hírek következtében Ferenc Ferdinánd trónörökös vasárnap délelőtt tíz órakor megjelent Schönbrunnban és behatóan tudakozódott a király állapotáról. A főherceg háromnegyed óráig időzött a kastélyban. Szombaton este Mária Valéria főhercegnő, a király leánya, Schönbrunnba érkezett és a kastélyba szállt. A férje Ferenc Szalvátor főherceg, aki elkísérte, a Hofburgba hajtatott. Vasárnap délelőtt misét akartak tartani a király egyik szobájában, amelyet kápolnává alakítottak át, de a mise a király gyöngékedése miatt elmaradt. Ugyiszintén elmaradt a királynak tevévett délelőtti sétája is.

Ha volt veszedelem, — megszünt Udvari ember mondja

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, október 21.

Egy jól értesült udvari személyiség úgy nyilatkozott a *Korr. Wilhelm* című könyvatos számára, hogy ha volt veszedelem, emberi számítás szerint megszüntnek tekinthető. Az uralkodó a teljes javulás útján van. Bár a köhögés nem szűnt meg, a felség erőállapota kielégítőnek mondható. Nem lehet aggodalmat keltő, ha a jövőben még néhányszor arról érkezik hír, hogy a király éjjel köhögött és ez álmában zavarta. E tünetek a mulófélben lévő betegségnél is mutatkoznak. Megnyugtató, hogy a láz tünetei már napok óta nem jelentkeznek és hogy a beteg étvágya mostanában igen jó. A hurut továbbterjedésétől sem kell már tartani. Ha a javulás kellőképpen halad előre, illetékes helyről ajánlani fogják, hogy az uralkodó néhány hétre a délvidékre menjen üdülni. Más oldalról azt jelentik, hogy az orvosok jelenleg nem gondolnak arra, hogy a királyt délre küldjék.

Egy kis javulás Fogad a király

A király a vasárnapról hétfőre virradó éjszakát nyugodtabban töltötte. A köhögés csak ritkán zavarta meg álmában. De az álom csak relative volt jobb a vasárnapinál. A beteg lázmentes volt, reggel kipihenten kelt fel és jókedvvel látott munkához. Különösen megnyugtató, hogy láza nincsen, ami nagyon kedvező hatása. A száraz köhögés azonban nem maradt el, csak a hurutos váladék bőségebb. Ma délelőtt Kerzl dr. megvizsgálta az uralkodót és bulletin adtak közre, amely szerint a király jól aludt, bár nem zavartalanul, láza nincs, étvágya meglehetősen jó. Az erőbeli állapot ugyan nem kielégítő, de a közérzés aránylag jó. A hurut még mindig tart, a váladék száraz. A király állapota általában ma jobb, mint tegnap volt. Az elmúlt éjjel nem volt már szükség inhalációra. A király jó étvágygyal reggelizett, azután dolgozószobájában fogadott. Délben megjelent nála Mária Valéria főhercegnő, aki korábban Kerzl dr. jelentését hallgatta meg. Mielőtt Montenuovo herceg főudvarmester a király dolgozószobájába ment, megkérdezte Kerzl dr.-t, hogy érzi magát a király. Az orvos ezt mondta: valamivel jobban. A nagy folyosón tervezett sé-

táról, a némileg borult időre való tekintettel, ma is le kellett mondania a betegnek.

Vilmos császár és Fallières elnök

Berlinből jelentik, hogy Vilmos császárnak az volt a szándéka, hogy Ferenc József királyt, ha állapotában javulás áll be, meglátogatja. A német császárnak naponta többször tesznek jelentést a király állapotáról. Vilmos császár november első felében akarta fölkeresni szövet-séges barátját, de a király állapota jelenleg nem olyan, hogy ezt a tervét megvalósíthassa.

Párisból jelentik, hogy az ottani osztrák-magyar nagykövetség titkára, Nemes gróf megjelent Fallières elnöknel. Az elnök helyett Molard szertartásmester fogadta. Nemes gróf köszönetet mondott Ferenc József király nevében azért az érdeklődésért, amelyet a köztársaság elnöke állapota iránt tanusított. A köszönetet az elnök elé juttatták.

Nemsokára meggyógyul Hivatalos jelentés

A Magyar Távirati Iroda illetékes forrásból jelenti, hogy ő felsége állapota tökéletesen kielégítő. Az uralkodó napok óta teljesen lázmentes, étvágya jó, ereje teljesen kielégítő és hurutos tünetei mulóban vannak, úgy hogy egész megnyugvással lehet ő felsége legközelebbi felépülése elé tekinteni.

Panaszkodik a király Nem fogad szót az orvosoknak

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —
Bécs, október 21.

A király ma a nap folyamán sokkal jobban érezte magát, mint tegnap. Kezelő orvosának panaszkodott és környezetének is azt mondta, hogy a köhögéstől fáj a melle és egész testében megrázkódik. Az orvosok nézete szerint a köhögés intenzitása csökkent és így ezek a fájdalmak is el fognak mulni. A környezet azt beszéli, hogy a rosszabbodásnak a köhögésen kívül főleg az a magyarázata, hogy ő felsége nem tartja be az orvosok rendeléseit, baját kicsinyeli; mondta is, hogy egy csekély köhögésről kár olyan nagy lármát ülni. Az uralkodó nagyon sokat beszél és dolgozik és Kerzl tanácsa ellenére többször kiment dolgozószobájából. Délután 5 órakor az a hír szivárgott ki, hogy noha a köhögés még nem mult el, sőt az erős, száraz köhögés fájdalmas, a beteg erőállapota kielégítő és láz nem jelentkezett. Délután Ferenc Ferdinánd trónörökös megjelent a palotában és hosszasan referáltatott magának Kerzl udvari orvos által a király állapotáról, de az uralkodóhoz nem ment be. Délután Mária Valéria főhercegnő meg látogatta atyját és felőráig maradt benn nála. Ma megjött a poszkowitzi kastélyból Windischgrätz hercegné, a király unokája és délután négy órakor künn járt Schönbrunnban. A királyhoz nem ment be, hanem Kerzltől tudakozódott.

Egy órai séta Jobban van a király

Kerzl dr. megnézte, vajjon a kastély középső szárnyán levő oszlopos tornácok és csarnokok temperaturája ugyanolyan-e, mint az uralkodó dolgozószobájának hőmérséklete. Délután egy órakor a király kiment a tágas csarnokba, amelynek ablakain besütyött a nap és Kerzllel fel s alá sétált teljes egyóra hosszat. Délután félháromkor az uralkodó elég jó étvágyal evett, aztán gróf Paart fogadta. Három órakor megérkezett Mária Valéria főhercegnő és egyedül ment fel a királyhoz. Estefelé a király még jobban érezte magát, mint napközben. Az esti látogatáskor a kezelő orvosok kedvezőnek találták a király állapotát és konstatálták, hogy egész nap nem mutatkozott láz. Este ezt a bulletint adták ki: Láz nincs, étvágy kielégítő, közérzés és erőállapot jó, katarhus még főnnél, köhögés is tart. Ő felsége este nyolckor lefeküdt és nyomban elaludt. Mária Valéria főhercegnő holnap, kedden délután visszautazik Wallseebe. Windischgrätz hercegnő ma este telefonon tudakozódott nagyatya hogyléte iránt.

A Fremdenblatt holnapi száma írja, hogy a király már ötödik napja lázmentes és ma nagyon felüdítette a séta. A kastély folyosóján a hőmérsékletet 16 fokra emelték és a fal mentén több karosszékot helyeztek el arra az esetre, ha a felség elfárad. A mai séta öt negyedórás volt. Az uralkodó minden támogatás nélkül lassu lépésekkel járkált föl s alá. Mária Valéria főhercegnő kérve-kérte a királyt, hogy kimélje magát, kevesebbet dolgozzék s ne beszéljen sokat.

Megőrült egyetemi tanár

Némethy Géza tragédiája

Katedráról a szanatóriumba

Egy javakorában, tehetsége virágzásában élő magyar tudós lelkének elborulását jelentjük. Némethy Géza dr., a római irodalomtörténet professzora, akit rendkívüli és értékes munkássága egészen fiatalon emelt az egyetemi katedrára, bomlott elmével, kusza idegzettel szenved egy budapesti szanatóriumban a legsúlyosabb tragédiát, ami érző és gondolkodó embert érhet. Nem a hozzátartozói fedezték föl súlyos lelki baját, — ő maga jelentkezett a szanatóriumban. Tisztelői, tanítványai döbbenettel hallották a külföldön is elismert tudású tanár katasztrófáját. Senki sem gondolta, hogy a negyvenkétéves, nagy energiájú tudóst mily borzalmas kin fojtogatja, emészti. A tragédia titokban maradt, de eg yolyan kiváló elmének a sorsa, mint amilyen a Némethy professzoré volt, kell, hogy érdekelje a magyar társadalmat, amelynek oly kevés kimagasló alakja van. A HIR munkatársa ma este dr. Némethy lakásán járt, abban a reményben, hogy a szomorú hír talán mégis tulzolt. Fájdalom, a mi értesülésünk lesújtóan igaz. Némethy professzor nincs otthon. Csak ennyit mondtak a tanárnak Lipót-körút 30. számú házában lévő lakásán s ez a néhány szó egy irtózatos lélek-tragédia mélységeit tárja szemünk elé.

*

A budapesti tudomány-egyetem bölcsészeti fakultásán a római irodalomtörténet professzora, Némethy Géza dr., egyike az egyetem legképzettebb tanárainak. Az idei tanév elején vagy százötven hallgató jelentkezett Némethynél, akit a lecke-könyvek szokásos láttamozása végett heteken át hiába vártak az egyetemre. E hónap elején végre megjelent a professzor és egy délelőtt a nála jelentkezett összes hallgatók indekseit aláírta. Amikor az utolsó lecke-könyvvel is végzett, a diákokat kiküldte a tanteremből, elővett egy tiszta lapot és a következőket írta rá:

Gyengélkedésem miatt ebben a félévben előadást nem tart-hatok.

Némethy Géza dr.,
a római irodalomtörténet
tanára.

Némethy már a lecke-könyvek láttamozása közben nagyon zavartan viselkedett, kijött a folyosóra és a II. emeleti 13. számú tanterem ajtajára maga függesztette ki ezt az értesítést. A diákok még ott tanyáztak a folyosón és elámulva olvasták Némethy tanár hirdetését, mert hiszen a lecke-könyvek láttamozása éppen arról tett tanúságot, hogy a professzor megtartja az előadásait. A hirdetés megküldése után Némethy Géza idegesen rohant ki az egyetem épületéből, a kapu előtt kocsira ült és a margitszigi szanatóriumba hajtatott.

— Örült vagyok, vegyenek föl! — ezzel állított be Némethy tanár a gyógyintézetbe és zavart beszédben kérte az ápolókat, hogy vigyázzanak rá. Némethy családós ember és ismert tudósa a klasszika filológiának. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki, Vergilius, Tibullus és más római költők életrajzát írta meg. Az idegbaj régóta kinozza, de a lelkének tragikus elborulása mégis váratlanul jött. Az egyetemen nagy részvéttel tárgyalják a népszerű tanár tragédiáját.

A HIR

A nyomdák csalója

Nyomozás a rendőrség helyett

A fővárosban ma veszedelmes csalogót sikerült ártalmatlanná tenni Heisztler Anna huszestendős leány személyében. Nem a detektívek nyomozták ki, hanem egy ügyes nyomdász, Girda Zoltán, aki maga is a károsultak népes csoportjába tartozik. Heisztler Anna hónapok óta sokféle szélhámosággal jutott dus mellékjövedelemhez, amely a rendes keresetét jóval fölülmulta. Leginkább azt a tervét hajtotta végre, hogy beállított nyomdai alkalmazottak lakására s ravasz ürügyekkel, hazug üzenetekkel kisebb-nagyobb összeget csalt ki a nyomdászok feleségeitől, vagy más hozzátartozóitól. Így tett a Futó-utca 46. száma alatt levő fűszerboltban is, amely Gira Zoltán tulajdona. Gira a Vasutas Szövetség Nyomdavállalatnál, a Podmaniczky-utca 27. száma alatt gépmester s üzletét a neje vezeti. Tegnap beállított az asszonyhoz Heisztler Anna s dult arccal mondta:

— Nagy bajban van Gira ur. Azt üzeni, hogy rögtön küldjenek egy zsebkendőt és negyven koronát, én pedig tizenhat fillért kérek a villamos-költségre.

A nő ijedten adta át a kívántakat s csak este tudta meg, hogy becsapták, — mint egész sereg más embert is. Férje mindjárt sejtette, hogy ki a tettes, amikor személyleírását megkapta s hallotta, hogy a leány skrofulás. Volt már dolga a forradásos nyaku leánynyal, Heisztler Annával, mert egy évvel előbb ő juttatta börtönbe lopás miatt. A főkapitányságon panaszt tett s megmondta, hogy kit gyanúsít. De ott azt mondták, hogy most nem intézkedhetnek, detektíveket ki nem küldhetnek, mivel sok a dolguk. A gépmester maga nyomozott hát és nagy fáradsággal megállapította, hogy a Csongor-utca 24. száma alatt lakott s most a Csáky-utca 9. számú házában, Keller és Mohrlender nyomdájában van alkalmazva. Meglepte őt s nála találta a zsebkendőjét, valamint nyolc koronáját a kicsalt pénzből. Rendőrt hívott, aki bekísérte a főkapitányságra Heisztler Annát. Most csak az a kérdés: rendszeressé teszik-e azt a különös eljárást, hogy a publikummal nyomoztatnak detektívek helyett?

Barta Ödön beszámolója. Barta Ödön képviselő jövő vasárnap, október 27-ikén Nagyberegen, a választókerület kiegészítő beszámolóbeszédet tart, melyben a kiegyezésről és a pártból való kilépéséről fog nyilatkozni.

Milyen a betegek kenyere? Erre a kérdésre kézzelfogható példával válaszolt az egyik fővárosi közgyűlésen Tihanyi Károly rókusai plébános. Fölmutatott egy darab kenyeret, amelyet a kórházból hozott magával. A körültekintő, lelkiismeretes városatyák meg is kóstolták a betegek kenyerét, de már a lenyelésig nem tudtak elmenni, annyira savanyu, gusztustalan volt a kórházi kenyér. A finom gyomru városatyák konstatálták is, hogy a betegkenyér rossz, ha ők, az egészség tipikus képviselői, nem bírják megemészteni. Fülepp főpolgármester erre elrendelte a szigorú vizsgálatot s a mai tanácsgyűlésen aztán Tihanyi plébános visszavonta a multkor fölhozott vádjait, kijelentette, hogy senkit sem akart hanyagsággal, vagy lelketlenséggel gyanúsítani a kórházi kenyér miatt. A kórházi bizottság szintén lojálisan kijelentette, hogy a kórházi kenyeret nem érheti semmi kifogás. De hát, édes istenem, akkor miért nem tudták a minap lenyelni ugyanazt a kenyeret a városatyák?! Ez örökre rejtély marad...

A kvótaküldöttség. A néppárt, ma esti értekezletén a kvótadeputációba Rakovszky Istvánt jelölte. Ő biztosan vállalja ezt a Bécsnek kedves szerepet.

A HIR

A gyilkos Gombay Ágnes levelet ír a HIR-hez

A pénteki esküdtseki tárgyalás hősnője, a szép Ágnes Piroška levelet írt a HIR szerkesztőségének. Mély, komor irás ez, egy szerencsétlen, vergődő lélek elfojtott zokogása. Gombay Ágnes tanult leány és ha a férfi, akinek porladó teteme fölé ma virágot hintett a rákosi temetőben, utjába nem áll, ma tanítónő valahol a vidéken és csak néhány ember vesz tudomást létezéséről. Az érdekes levél különben így hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztőség! Fogadják forró köszönetemet a vasárnapi közleményért. Az első igazság, amely az én borzalmas tragédiámról napvilágot látott, a HIR hasábjain jelent meg. Könyörgök, cáfolják meg azokat a cikkeket, amelyek női méltóságomban, büszkeségemben és becsületemben egyaránt sértenek. Néhány ujság a tárgyalás után végiggázolt rajtam és a legkegyetlenebb, a valóságnak meg nem felelő sértések garmadáját zúdította rám. Azt írták, hogy bukott nő voltam, amikor szegény Nándorommal megismerkedtem, hogy a toloncházból toloncolnak haza Veszprémbe. Ebből kérem, egy betű sem igaz. Minden szó hazugság. Sohasem voltam bukott nő, mindenkoron becsületes munkával kerestem meg a kenyeremet. Azok ellen a lapok ellen, amelyek, nem tudom, honnan szedték ezt a vádat, az ügyvédem utján sajtópórt indítok. Nem toloncolnak haza, a saját akaratomból ma este utazom, hogy becsületes öreg szüleim kebelén kisírijam magam. Amit ellenük vétettem, már megbocsátották és megbocsátja talán a jó isten is az én szörnyű vétkeimet!

Örökké hálás tisztelőjök:

Gombay Ágnes.

Ugy tudjuk, hogy Ágnes Piroška néhány hónap múlva családjával a fővárosba költözik és itt egy kis vendéglőt rendeznek be számára. Talán több szerencséje lesz a szegény Ágnesnek a jövőben, s a mult komor képei nem zaklatják többé szomorú lelkét.

Petőfi költőzködik. A Városligetben, a Fővárosi Múzeum előtt kocsira tették tegnap Petőfi Sándor butorait és elvitték a Bajza-utcai Petőfi házába. A költő még halála után is hűreol-kodik, nincs nyugta, kedves szekrényét, suplados asztalát, fekete, szélesvállú emberek taszigálták a stráfkocsiba, amely lassan gördült végig az Andrássy-úton, senki sem tudta mit visz, kinek a butorait hordja. Az utvonalon nem álltak tömegek kalaplevéve, a fehérruhás szüzek is hiányoztak. Valami nagyon szegény ember költőzködik, — gondolta az utca népe. Pedig a leggazdagabb magyar költőzött a saját házába, Petőfi Sándor, aki született nagyur bőkezűségével szórta az aranyat közénk, úgy, hogy az ő elsőrt kincseiből élőködünk ma is. A butorok szállításánál Herzeg Ferenc, Ferenczy Zoltán, Endrődi Sándor és Barta Lajos ügyeltek. Csendben folyt, nem történt hiba. Petőfi butorait elrendezték az ő saját házában. Az első igazi magyar költő, aki ingatlanhoz jutott. A halála után.

Revolveres emberek. Bükkösi Dénes napszámos mulatságot csapott vasárnap délután a városligeti Barokkaldi-kertben. Piroška Demeter munkás hátulról meggyújtotta a Bükkösi kalapjára tűzött árvaleányhaját. A mulatozók megijedtek s Piroška elszaladt. Bükkösi est rálesett a Rózsa-utcában s le akarta löni. A golyó nem talált, mire futásnak eredt. A járőrelők utána. Éder János utolérte, de Bükkösi kétszer fállott s így elriasztotta. Végre elfogták s a főkapitányságon letartóztatták. — Szabó Ferenc építész-segéd a Mátyás-téren revolverrel lövöldözött a járőrelőkre. Bekísérték a kapitányságra. — Komi Ferenc és Kamakas János a Tisza Kálmán-téren lövöldöztek vasárnap délután. A járőrelők lefegyverezték őket s a rendőrség ellenük is megindította az eljárást.

Podmaniczky halála. Szokatlanul egyszerű módon temetik el báró Podmaniczky Frigyes, akinek utolsó akarata volt, hogy semmiféle pompa ne legyen a temetésén. Ennek a költségét hatszáz koronában szabta meg és határozottan kikötötte, hogy a temetés ne kerüljön többé. Azt is meghagyta, hogy a ravatalánál és sirjánál beszédet ne mondjanak, a lelkész egyszerű imájával búcsúztassák el. Az elhunyt családja köszönettel visszautasította a székesfőváros által följánlott díszsírhelyet s azokat is, akik egyesületek, intézetek nevében búcsúbeszédet akartak mondani. A ravatalon, amelyet a Deák-téri evangélikus templomban állítottak föl, semmi pompa nincs. Mindössze Podmaniczky huszár-örnagyi csákója és kivont kardja van rajta. A fal mentén azonban tömérdek díszes koszoru látható, a részvét, a szeretet virágos jelei. A többi közt az Akadémia, az Operaház, a Nemzeti Színház, a közmunkatanács, a honvéd-segítő egyesület, a hajléktalanok menedékhelye, a belvárosi polgári kör juttatott el koszorut a ravatalra. Az Adriai Biztosító Társulat magyarországi osztálya, amelynek Podmaniczky husz évén át intézője volt, külön gyászjelentést adott ki és deputációt küldött a temetésre. Magánosok, tisztelők és jóbarátok koszorúit közt láttuk Tisza Kálmán özvegyét, báró Fejérváry Gézáét, gróf Bolza Pálét, gróf Vigyázó Sándorét, gróf Széchenyi Sándorét stb. A szertartás ma délután folyt le. Megjelentek a Podmaniczky-, Teleki-, Dégenfeld- és Keglevich-családok tagjai, a rokonokon kívül: Wekerle Sándor, gróf Andrássy Gyula, Kossuth Ferenc, Darányi Ignác, Josipovich Géza, Molnár Viktor, Szerényi József, Meskó László, Gyurátz Lajos, Zelenka Pál, Baltik Frigyes, Scholtz Gusztáv, Baksay Sándor, Fülepp Kálmán, Bárczy István, dr. Boda Dezső stb. A volt kormányelnökök közül: Széll Kálmán, gróf Khuen-Héderváry Károly, gróf Tisza István és báró Fejérváry Géza. A szertartás orgonaszóval kezdődött. Aztán Horváth Sándor lelkész mondott rövid imát az oltár lépcsőjéről s megáldotta a halottat. Négy órára kiürült a templom, csak a familia tagjai maradtak ott. A koporsót aztán kivitték a keleti pályaudvarra s Aszódra szállították, ahol kedden délelőtt helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

Titokzatos öngyilkosságok. Özvegy Vályi Sándorné ma délután a Csillag-völgyben fagalyat szedegetett. Egyszerre a Béla király-utja mentén kutyája csaholni kezdett s a szoknyáját rángatta, majd szükkölve a bokrok közé húzta. Ott egy uriember holttestére akadt. A koponyáján lyuk, mellette forgópisztoly. Vályiné értesítette a legközelebbi őrszobát, onnan a főkapitányságra telefonáltak. A kiküldött rendőrvos megállapította, hogy öngyilkosság történt. Elegáns férfi volt az életunt, selyemharisnya, finom ruha, Habig-kalap, sevrócipő volt rajta. Mindez foszladozó állapotban. Zsebében nyolevan fillér, de egyéb semmi. Irás se. A holttest négy-öt hónap óta lehetett ott. Bevitték a morgueba s vizsgálatot indítottak. A fölözslásnak indult hullát nehéz lesz agnoszkálni. — Magyar Károlyné és Papp Mihályné ma délután az esztergomi vasúti hidon sipkát s benne nyitott borítékot találtak. Odavitték egy rendőrnek, aki ezt olvasta a levélben.

— Ne boncoljanak fel. Meguntam az életemet s önként megyek a Dunának. Prokl Károly.

Valószínűnek tartják, hogy Prokl — aki állítólag tizenhét esztendő, jó családból való pincér — öngyilkossá lett. Ebben a dologban is nyomozást kezdtek.

Házasság. Dr. Horváth Gyula október hó 24-én délután tartja esküvőjét Klöckner Margittal Budapesten a „Jézus szíve” templomban.

Megölte a gyermekét. Drapák Róza huszonhárom esztendő, szakácsnét ma letartóztatták, mert a Hernád-utca 32. száma alatt megfojtotta újszülött gyermekét.

A bűnbánó káplán. Karlovsky Lajos, lipótszentmiklósi római katolikus káplán jelentkezett ma a főkapitányságon s miután a személyazonosságát igazolta, a következőket mondta:

— Kérem tartóztassanak le, mert bűnös vagyok. Még szeptember végén történt, hogy Balla István plébánostól elvittem egy kétezer-öt száz koronáról szóló takarékpénztári könyvet. A pénzt fölvettem s Amerikába akartam szökni. Fölmentem Bécsbe, onnan Lipcsébe. Könyvemmel elköltöttem a pénzt s visszajöttem Budapestre, hogy megbűnhődjem.

A káplánt, miután előadása valónak bizonyult, letartóztatták. Este távirat érkezett a plébánostól, aki azt írta, hogy nem kívánja a káplán megbüntetését. Ennek alapján Karlovskyt szabadlábra helyezték.

Gyászrovat. Gölsdorf Károly, a krondorfi kútvállalat tulajdonosa szombaton éjjel meghalt.

Rotter Mórné, született Epstein Franciska, Rotter Lajosnak, az Országos Korona Takarékpénztár vezérigazgatójának édesanyja, szombaton éjjel Budapesten elhunyt.

Főlemelt fővel! Az agg norvég író, Björnsterne Björnson a bécsi Neue Freie Presse tegnapi számában folytatja támadását Apponyi Albert gróf ellen. Ez a levél, mint az első is, csupa valótlan, csupa hamisság és rosszhiszeműség. Az ősz Björnson vagdalkozása immár patológus tünet, amely nem tűr kritikát, csak mély, őszinte szánalmat.

Goll János meghalt. A magyar zeneművészet és zenetanítás egy derék munkása mult ki az élek sorából. Goll János nyugalmazott székesfővárosi tanár, ismert zeneszerző, hatvanhat éves korában ma éjjel meghalt Budapesten. Temetése kedden délután fél négy órakor lesz a VI., Lázár-utca 18. számú gyászházban.

Katonaság Belényesen. A hadvezetőség már régóta foglalkozik a tervvel, hogy Belényest, Biharmegye egyik legexponáltabb vidékét, ahol a nemzetiségi izgatások napirenden vannak, katonasággal lássa el. Ez a terv rövid időn belül megvalósul. A Hírek jelentik Nagyváradról, hogy a 37-ik közös gyalogezred egy zászlóalját Belényesre telepítik ki.

Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

25.000 koronát nyert: 87532.

10.000 koronát nyert: 44624.

2000 koronát nyertek: 9519 13773 16185 33151 44158 50763 57033 60387 64800 70830 83488 87110 111756 114377.

1000 koronát nyertek: 3094 9107 12262 13673 15581 15230 38043 45550 46658 49550 50011 50459 51821 56575 58843 64663 80294 104379.

500 koronát nyertek: 2888 9701 11994 17312 22074 27720 28841 43307 43872 47148 51287 53969 54056 55826 57297 60378 34160 66474 67187 68091 68403 68730 71846 73389 75916 77251 83588 87731 92627 99847 104135 107559 109056 115970 130780.

FERENC-JÓZSEF KESERŰVIZ
paratlan hashajtósz.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulzio azonnal használandó. A SCOTT-féle Emulzio nemesek a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek.

A SCOTT-féle Emulzio specifikus megbízható szor

mindennemű tüdőbaj

ellen és nemesek biztos szor, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú gyógyító- és táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a leghatásosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetők, veszik, továbbá azon tulajdonságán, hogy az eredeti felülmúlhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemesek izletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulzio vásárlásánál a SCOTT-féle mód-szer védjegyét — a halast — kérjük ügyeltembe venni

Ötszáz szék között — a pad alatt

Sziklai Kornélt becsapták

Elmondja: ő maga

A Fővárosi Kis Színház népszerű igazgatója, Sziklai Kornél, a kitünő színész e napokban jelentést tett a rendőrségen, hogy őt *Schwarz* Zsigmond pénzügynök és *Faragó* (Frankfurter) Lajos butorrajzoló érzékenyen megkárosították és négyezerkétszázötven korona erejéig meglopták. Az ügyet *Stefkovics* rendőrfogalmazónak adták ki; a rendőrségen már folynak a kihallgatások. Sziklai Kornélt ma este fölkereste *A Hír* egyik munkatársa, akinek a következőkben adta elő becsapásának bus történetét.

Aldomás a Newyorkban

Julius elején történt, hogy a ligeti színházamat áthelyeztem a városba és kibéreltem a mai Fővárosi Kis Színházat. Egy régi kedves tervemet és sok összetancolt, összeénekelte ezresemet váltottam be ezzel. A színház berendezéséhez természetesen székek szükségesek. El akartam menni Tonethhez és akkor a Newyorkban bemutatkozott nekem *Faragó-Frankfurter* Lajos tanár, butorrajzoló, gyáros, stb., aki lebeszélte arról, hogy a cégnél eljárjak...

— Uram, magyar gyártmányt csinálók, olcsóbbat, jobbat, pontosabban és gyorsabban! Egy szék mindössze nyolc korona ötven állér!

Ráfóltam. Letöltünk és megbeszéljük a dolgot. Ott volt *Tapolezai* Dezső is. Abban állapotunk meg, hogy az ötszáz szék szeptember 15-re szállítandó. Az egész ára 4250 korona; ebből nyomban átnyújtottam 410 koronát. A többi majd szállítás után! — mondtam én. Váltót adjak! — mondta ő. És a végén belemertem. Tehát két váltót adtam, az egyik október 15-iki lejáratral 1900 koronáról szól, a másik február 15-ére ugyanilyen összegről. Rájuk irtuk: *árukban*... Megittuk az áldomást, három piccoló kapucinert.

Baj van a székekkel!

És elmúlt szeptember 15-ike, a székeknek azonban se hire, se hamva. Megfogtam *Faragót* a Newyorkban.

— Mi lesz, tönkretesz, nem nyithatom meg rendes időre a színházat?! És esküdzött, kézzel-lábbal fogadta: — készen van. Rendben van. Csak még át nem festették, majd ott a színházban. A székek különben Rákosszentmihályon készülnek, az Almásytelepen *Schuszter Vilmos* asztalosnál. Másnap követtem, hogy gyere ki, látni akarom a székeimet. Napokig ezer kifogást talált, végre szeptember 29-én kocsiiba ültünk *Faragó, Matl* az építészem és én. Rákosszentmihályon majd összeestem, az asztalosnál alig volt valami készen! Ami félig-meddig össze volt tákolva, az használhatatlan. *Matl* annyira dühbe jött, hogy felkapott egy széklábat és agyon akarta ütni *Faragót*. Én mentettem meg az életét! Jaj, miért mentettem, miért mentettem!

Se pénzem! Se székeim!

Másnap kiderült minden. Ujra kimentünk *Schuszter*hez, aki előadta, hogy már rég megcsinálta volna a székeket, de *Faragó-Frankfurter* ur egy fillért sem adott neki, azt mondta én fizetem ki. Különben is 4 korona 20 fillér egy szék ára és tölem a dupláját kérték. Több aprólékos dologból kisült már, világos lett, hogy családok harmai közé került becsületben megőszült fejem. Magam mellé vettem *Matl* építész, *Erős Samu* dr. ügyvédemet és újra felkerestem *Faragót* a kávéházban.

— Székeim nincs, — mondtam dörgő hangon — nem nyithattam meg a színházam. A váltókat most nyomban adja vissza!

Faragó kérlelni kezdett.

— De kérem, direktorkám, hová gondol? Csak nem hiszi rólam... A váltókat ma, nem, holnap visszaadom!

Matl, aki igen haragos ember, akkor *Faragót* felfofozta a kávéházban. Amikor felmosták, az asztal alól a telefonfülkéből kihozott egy izzadt kövér embert, bemutatta, *Schwarz* Zsigmond eszkomptörnek hívták és kijelentette, hogy ennél vannak a váltók. Szombaton, másnap délben *Faragó* lakásán visszaadják. Ezzel váltunk el. És mi történt? A váltókat nem kaptam vissza többé! Zokogva vallották be, hogy a váltókat értékesítették, a pénzt elköltötték az utolsó fillérig. A váltókat beváltottam. Hőfehér lakozott székek helyett nyers székeket kaptam, az ötszáz ülőhely 8225 koronában van, hát igazság ez? A család pedig szabadon járnak!

A rendőrség majd megállapítja, kinek van igaza. Annyi bizonyos, hogy Sziklai, amilyen pompás ember, még az ötszáz szék történetéből operettet irt, előadta a saját színházában és eljátszta ő maga.

Leleplezett tolvajok

A fővárosi rendőrség ma két furfangos gonosztevőt leplezett le. Az egyik elegáns, külföldi ifju, névszerint *Mosserik Pál*, aki éjszakai lányokat zsarolt és lopott meg. A másiktól többször irtunk már: *Várbogyai* Ferenc bankszolga ez, akit márszabodon bocsátott a bíróság, de a titkosrendőrök kutatása most újra börtönbe juttatta. Ezuttal sikerült megtalálni a lopott ezreket is.

A szerelem hiénája

Jól öltözött, csinos fiatalember állított be szombaton este a nagymező-utcai *Ámor* kávéházba. Bemutatkozott *R. Máriának*, aki állandóan ott tölti ugynevezett szabad idejét.

— *Krana Béla* könyvvezető vagyok. Jelenleg a rendőrség magándetektívje.

Néhány perc múlva együtt távoztak — a *Reklám*-szállóba. Reggelig szórakoztak a diszkrét garniban. Az ifju ekkor angolosan, köszönés nélkül akart távozni, de a leány fölnevelt s kijelentette, hogy a szerelmet nem mérheti ingyen.

— Én nem vagyok olyan próza, — mondta az ifju — s egy fillért se adok. Hát ilyenek a lovagias magyar nemzet hölgyei?

A fiatal ur tudniillik külföldről származott ide, amint utóbb igazolta is. *R. Mária* tovább követelözött, mire az idegen dühbe jött.

— Még ki akarsz fosztani? — kiáltott a lányra s az asztalra csapott. E közben a leány pénztárcája a kezébe ragadt s azzal elsietett. A hölgy utána. Amikor kiértek az utcára, szembejött egy *D. Róza* nevű hölgy, aki utját állotta az ifjunak.

— Te vagy, *bliccmajor*?! *Megugrani*, pénztárcát ellopni?

— A tiéd is elvitte?

— Na ja. De most gyere ki, aló a *Zríbe*.

S menni kellett a *Zríbe*, a *Zrínyi*-utcában levő főkapitányságra. Az ifju ugyan menekülni akart a két tűz közül, de a lányok megrohanták s parázs botrány kerekedett, amelynek rendőrök vetettek véget.

A főkapitányságon kiderült, hogy az ifju *Masserik Pál*, brünni születésű, huszonháromeves magánhivatalnok, aki pár nap óta *Török* és *Társ* sorsjegyirodájában volt alkalmazva. Kiderült, hogy állandóan meglopta az éjszakai lányokat. Sőt a háziasszonyát, *Rippel Nándor* nyergessége felelőségét is. A múlt héten pedig *Kurz Manó* fehérneműtiszti üzletében, a *Sütő*-utca 33. száma alatt revolvert rántott s lelövésel fenyegette az ottlétőket, mert a fehérneműjét ingyen kiadni nem akarták. A németül, angolul és norvégül beszélő fiatalemberről azt hiszik, hogy internacionális szélhámos. *Keresztessy Gyula* rendőrfogalmazó előtt makaesul tagadott s azt mondta, hogy nincs szüksége a hölgyek pénzére, mivel édesapja gazdag brünni mézárós. *Masserik Pált* letartóztatták.

Az elásott ezresek

Várbogyai Ferenc, a *Gaedicke* és *Társ* bankcég szolgálója, — amint közöltük — tizenháromezeröttszáz koronát lopott augusztus harmincadikán. Utalványnyal küldték a postatakarékpénztárba s miután bevallotta a Szabadság-téren leült egy padra. Ott elnyomta az álom s mire fölébredt — így mesélte el — a pénz nyomtalanul eltűnt. A rendőrségen kételkedtek a szavában s nyomozni kezdtek. Le is tartóztatták s átkísérték az ügyészséghez, de a furfangos embert, aki évekig esendő volt, nem tudták rávenni a beismerésre. Különösen egy öreg detektív, *Beck István* faggatta, de hasztalanul.

— Akármit csinál, nem bizonyítja rám a lopást, — mondta *Várbogyai*.

— Már pedig nem nyugszom addig! — szölt a vén *Beck*, akinek önrzetét nagyon bántotta, hogy a volt esendő olyan kevésre taksálja a nyomozó-talentumát.

Az ügyészség nemsokára szabadon bocsátotta a szolgát, de *Beck* tovább is figyelte. Megtudta, hogy ötvenkoronásokat váltott. Nagyobb bankót nem mert, de a kicsit annál sürűbben váltogatta föl. A vén kopó addig szaglászott, amíg biztos nyomra nem akadt. Ma kilencedmagával rajtaütött *Várbogyain*, *Albertfalván* levő lakásán s a padló deszkái alatt megtalált tizezernégyszázkilencven koronát. A szolga *Czibor* Ferenc rendőrfogalmazó letartóztatta. Börtönbe jutott *Várbogyai* felesége is, mint bűnrészese.

TÁVIRAT TELEFON

Leégett egy község
Kétmillió korona a kár

Máramarosziget, október 21.

Borzalmas tűzveszedelem pusztított a máramarosmegyei *Borsa* nagyközségben. Tegnap délután eddig még ismeretlen okból kigyuladt a község háza. A nagy szélben tüzet fogott a szomszédos épület is és csakhamar lángban állott az egész község. *Kétszázötven ház*, az összes mellékpületek porrá égtek. Elpusztult a két templom, a csendőrségi laktanya és az iskolák is. A lakosság összes gabona- és takarmánykészlete szintén a lángok martaléka lett. A kárt két millió koronára becsülik. Biztosítva alig volt valami. A mentési munkálatok a nagy szárazság és a vízhiány miatt lehetetlennek bizonyultak. *Perényi* Zsigmond báró főispán azonnal jelentést tett a belügyminiszternek és rögtöni segílyt kért. *Szabó* Sándor alispán ezer korona segílyt adományozott a károsultaknak.

Akna a cári palota alatt
Vadászkutyák bukkantak rá

Pétervár, október 21.

Carszkoje-Szeloban, ahol a cár kastélya van, földalatti ürege bukkantak, amelyben két összeesküvő tanyázott. A barlangban *temérdek robbanóanyagot találtak* és ugy van építve, hogy a cári palota alatt az üreg *aknában végződik*. Az összeesküvőket vadászkutyák szimatolták ki.

A szerb nemzeti küzdelem
A vezérlőbizottság a néphez

Belgrád, október 21.

Az ellenzéki pártok vezérei elhatározták, hogy vasárnap tiltakozó népgyűlést fognak tartani Belgrádban a skupstina feloszlatása ellen. A népgyűlés után, amely impozánsnak ígérkezik, a diákság *tüntető körmenetet* rendez. A kormány nagy készülődéseket tesz és konzignálni fogja a helyőrséget.

Öreg ember nem vén ember
Lipót királynak fia született

Páris, október 21.

Pénteken pattant ki a titok, hogy Lipót király nincs Royat-fürdőn, hanem Lormoiban, *Vaughan* bárónő kastélyában tartózkodik. Egy véletlen automobil-baleset volt árulója a titoknak, de kitudódott egy még rejtettebb titok is, amely az automobil-affér nélkül talán sohasem derült volna ki. Abban az automobilban ugyanis, amely Párisból száguldva vágatott Lormoiba, a belga királyi udvarnak egy tisztviselőjével együtt dr. *Bar* ismert nevű párisi nőorvos ült, akit Lipót király hivatott sürgősen. *Vaughan* bárónának, a portás leányának, a király morganatikus nejeinek, a múlt héten fia született. Így aztán érthető, ha a király azt táviratozta haza Brüsszelbe a miniszterelnöknek, hogy betegség tartóztatja s nem térhet vissza egyelőre a fővárosba. A király minden nap *Vaughan* bárónő lormoi-i kastélyában van.

Öszeesküvés Péter király ellen
Inog a szerb trón

Belgrád, október 21.

Sztojanovics Dragutin tüzéerkapitányt Nisben, *Kobics* Vasa tüzérezredesét Kragujevacban felségárulás miatt letartóztatták és mind a kettőjüket haditörvényszék elé fogják állítani. Az elfogott két tiszt egyébként 15.000 frankot is sikkasztott a katonai pénztárból. Legközelebb szenzációs letartóztatások lesznek a kraljevói és valjevói helyőrségekben is. A rendőrség ugyanis messzeágazó összeesküvést fedezett fel, amelynek az a célja, hogy Péter királyt megfoszszák trónjától, a trónörököszt elkergessék és kihirdessék a katonai diktatúrát.

A DMKE üzletei

Botrányok a közgyűlésen

Hétezer korona utiköltség

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —
Hódmezővásárhely, október 21.

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését Hódmezővásárhelyen. Ezen a viharos közgyűlésen a DMKE. vezetősége ellen éles támadásokat intéztek, amelyek a *Dmke. botrányos ügyeiről* rántották le a leplet. Az izgalmasan zajos közgyűlést délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg Rónay Jenő nyugalmazott főispán, a Dmke. elnöke. Bejelentette a nagy számban megjelent tagoknak, hogy gróf Apponyi Albert — eredeti tervétől eltérőleg — nem jöhetett el és táviratban mentette ki az elmaradását. A fölolvastott táviratot tudomásul vették és rátértek a napirend első pontjára, az egyesület évi jelentésének a tárgyalására. Mikor Gallovich Jenő főtitkár évi jelentésben a görög-keleti magyar nyelvű egyház szervezéséhez ért nagy kavarodás támadt.

Kitört a vihar

Fölállott Strigl József szegedi tanár és megkérdezte, mi igaz abból, hogy a nemzeti egyházat már szervezték és elnöke Csernovics Agenor, papja Miku Emil krassói román hazafias érzésű lelkész lesz? Mert az egyesület ezt közölte a lapokkal. Rónay elnök tagadta, hogy az egyház szervezése igaz volna, — mire Strigl közölte, hogy a lugosi fiók-egyesület Mikuval tárgyalt, Miku otthagyta az állását. Szegedre jött, hogy a nemzeti görög-keleti egyház papi hivatalát átvegye. Itt aztán tudomására jutott, hogy az egész szervezkedés humbug, őt pedig becsapták. Még most is Szegeden nyomorog, állás nélkül. Óriási zaj, lármá és a kiáltások valóságos viharra fogadta ezt a leleplezést.

Rónay elnök felszólalására Putnoki Mór, a lugosi fiók-egyesület elnöke kijelentette, hogy *ők az egyesület főtitkári hivatalának hivatalos, irásbeli felszólítására tárgyaltak és állapodtak meg Miku Emil román lelkésszel. Rónay Jenő erre ígéretet tett, hogy a hajlékától és állásától megfosztott papról majd valamiképpen gondoskodás történik. Az izgalmak erre lecsillapultak volna, ha föl nem korbácsolják az indulatokat az évi jelentés hamis adatai.*

Becsapták a minisztert!

Strigl tanár a DMKE. nevelőintézetének az ügyénél ismét felszólalt és kérte, hogy igazítsák helyre azt a hamisítást, amely az évkönyvben van, mert ez a jelentés azt mondja, hogy a DMKE. internátusában *ötszáz idegenajku diák* tanul, pedig a három másik szegedi internátussal együtt se tesz ki az összes növendékek száma ötszázat . . .

— Miért hamisítanak?

— Becsapják a minisztert!

— Csalással nem lehet kulturát terjeszteni!

Ilyen kiáltásokat harsogtak a vásárhelyi széképület dísztermében. Rónay elnök *percekig rázta a csengőt* és mikor a zaj megszűnt kijelentette, hogy az évi jelentésnek az a része bizonyosan *sajtóhiba*. Ekkor azonban fölállott Gallovich Jenő főtitkár és azt mondta, hogy az a szám nem *sajtóhiba*, őt azt *tudatosan vette bele a jelentésbe*, de a *tavalyi létszámot* vette alapul . . .

— Éppen ez a csalás!

— A kétéves adatok elévültek! — kiáltották mindenfelől. Rónay elnök újra konstatálta, hogy *nem ötszáz*, hanem *legfeljebb ötven-hatvan* nemzeti diákról lehet szó.

Hétezer korona utiköltség és napidíj

A nemzeti bankok, a délvidéki svábok és a könyvtárak dolganak elintézése után rátértek az 1908-ik évi költségvetés tárgyalására. Sassi Nagy Lajos izgatott hangon beszédbe mutatott rá arra, hogy az egyesületnek 8332 tagja van és megdöbbentő jelenség, hogy az *összes tagsági díjakat fölemészti a személyi járandóságok, a napidíjak és az utiköltségek*. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület az elmúlt évben *többet adott ki irodai szükségletekre, mint tulajdonképpeni közművelődési célokra*. Ha ilyen a gazdálkodás, akkor tisztelettel kérde: *miből fogják fedezni a tulajdonképpeni kulturcélokra előirányzott hétezer koronát?* Rónay Jenő elnök erre *halálos csöndben* jelentette ki, hogy ezt az összeget *esetleg más alapokból* fogják megszerezni. Arra a kérdésre pedig, hogy hol vannak a számadások? — sajnálatlaltal jelenti, hogy a felügyelő-bizottság *még nem vizsgálta fölül az egyesület pénztári könyveit és kéri, adjanak erre a munkára halasztást*.

— Akkor miért hívták össze a közgyűlést?

— Nem adunk halasztást! — szóltak közbe igen sokan jó hangosan, de a többség megadta a haladéket.

Harminchétezer korona tiszta haszon

A botrányoktól terhes, viharos közgyűlés ekkor ért a főbotrányhoz, mert a DMKE. *nevelőintézetei* kerültek sorra. A nevelőintézetek tételénél felszólaltak Muzsi János, Sassi Nagy Lajos és Strigl József.

Sassi Nagy és Strigl azt indítványozták, hogy küldjenek ki bizottságot a *tanulók ellátási díjának a leszállításáról*, mert példa nélkül való gyalázatos dolog az, hogy a nevelőintézetnek *száznyolcezer korona* bevétellel szemben *mindössze hetvenegyszer korona* a kiadása. A magyarosító munka a nagy ellátási díjak miatt éppen a szegényebb sorsu nemzeti diákokra nem terjedhet ki. A DMKE. *negyven koronát* kér a diákjairól havonta, a többi internátusok díja csak *huszonnyolc korona*. Pedig azok nem kapnak a magyar államtól *százazrekre menő szubvenciót*.

Muzsi János: Kulturintézménynek nem lehet a célja az, hogy *haszonra dolgozzék!*

Strigl József: Az egyesület adósságait ne a szülőkkel meg a diákokkal fizetessék ki!

Óriási kavarodás támadt a teremben. A zsufoolt padosorokból fölugráltak az emberek. Állva kiabálták:

— *Megsárosolták az államot!*

— *Megsárosolták a szülőket!*

— Nem magyarosítás, hanem *pénz* kell nekik.

— Tessék vizsgálatot indítani.

— Ha *másutt* tudnak *huszonnyolc koronáért* ellátást adni, *adhat a DMKE. is!*

Határozathozatal nélkül, fület siketítő lármában tért át a közgyűlés Vidonyi Jenő interpellációjának a tárgyalására.

Szabálytalanságok

Nincs meghívó!

Vidonyi Jenő tanító elmondta, hogy az egyesület középponti tisztviselőit, az alapszabályok ellenére, véglegesítették, pedig a vezetőségnek ehhez nem volt joga.

Sassi Nagy Lajos tanár hozzáteszi ehhez, hogy szabálytalan volt az igazgatóság összehívása, mert az *igazgatósági tagok javarészt meg sem hívták*.

Rónay Jenő kijelentette, hogy *fordultak elő ilyen panaszok*, de intézkedett már ebben a dologban. Jelenti, hogy a közgyűlés napirendje kimerült és mivel a jövő évi közgyűlés megtartására *egy város sem küldött meghívót*, . . .

Egy hang: Az idők jelle!

Rónay Jenő: . . . bizza meg a közgyűlés az elnökséget a hely megállapításával.

A DMKE. viharos közgyűlésének délután fél kettőkor volt vége. A vendégek vasárnap este utaztak el Hódmezővásárhelyről.

Emberhajsza a Mávnál

Elüldözik a munkásokat.
Fölrugják a pragmatikát.
Jog nincs, csak kötelesség.
Bíróság, amelyhez fölebbezni lehet, de amely nincs sehol
* Hol vannak a szép ígéretek? *

A vasuti alkalmazottak között nőttön-nő az elkeseredés. Az igazgatóságok minden lehető és lehetetlen módon üldözik, elnyomják és valósággal lázadásba kergetik a munkásokat. A pragmatikát, amelyről Szerényi azt mondotta a parlamentben, hogy a vasutasoknak a legmesszebbmenő jogokat biztosítja, a feje tetejére állítják, lényegéből kiforgatják, rendelkezéseit kijátszák. Ellenben a vasutasoktól megkövetelik, hogy a szolgálati rendtartás minden paragrafusát hajszálpontossággal betartsák. Ennek következménye azután a sok embertelenség és felháborító jogtalanság, amelyről most *A Hír* értesül. A parlamentnek tudomásul kell venni, milyen gazdálkodás folyik a Mávnál, hogy rendre, emberségre és igazságszeretetre szorítsa a kereskedelmi kormány révén a basáskodó igazgatóságot.

Vasutas-gyűlés a holdban És mégis szenvedtek érte

Mint *A Hír* tudósítója megírta, az *istvántelki főműhelyből* négy munkást bocsátott el a főnök, akik közül három 15—18 éve szolgál a Mávnál. Az igazgatóság azzal okolta meg az elbocsátást, hogy az illető munkások résztvettek egy munkásgyűlésen, amelyet szeptember 16-án tartottak a vasutasok. Ezzel szemben a rendőrség által beigazolható, hogy a *gyűlést egyáltalán nem tartották meg*, csak összehívták a Nefelejts- és Ovoda-utca sarkán lévő Klein-féle vendéglőbe. Meg nem tartott gyűlésen pedig — legalább eddig úgy tudtuk — nem lehet résztvenni. De mióta főbenjáró bűn a gyülekezés? A pragmatika 38. §-a szerint politikai jogait mindenki szabadon gyakorolhatja. Ha tehát meg is tartották volna a gyűlést, mi jögon csapja el a főnök a munkásokat, akiknek csak a pragmatikához kell alkalmazkodniuk, nem pedig a nagyfizetésű urak szeszélyeihez. A munkások a főnök törvénytelen rendelete ellen a kereskedelmi minisztérium által kinevezett *állandó fegyelmi bírósághoz* akartak fölebbezni. Ezt a bíróságot a pragmatika 63. §-a statuuálja. Csakhogy ilyen *bíróság mindmáig szervezve nincs*, tehát fölebbezni sem lehet a sérelmes, megbotránkozató elsőfoku ítélet ellen.

Szép kis fegyelmi!

Az északi főműhely titkaiból

Botrányosan igazságtalanul járt el az államvasutak igazgatósága Garai Ármin munkással, aki az északi főműhelyben dolgozott. Garai tizenöt év óta van a Mávnál és soha panasz nem merült föl ellene. Most azon a címen, illetve ürügyön, hogy *izgatott*, rövid uton elbocsátották a szolgálatból. Ez az ítélet is arculecsapása a pragmatikának. A rendtartás 63. §-a szerint ugyanis meg kell jelölni a tényállást, amelynek alapján a fegyelmi ítéletet kimondják. Az igazgatóság Garai esetében ezt nem tette, egy szóval sem említette, hol, mikor és mivel izgatott Garai, csak sommásan elcsapta. Fölebbezni pedig — mint már említettük — nem lehet, mert nincs megalakítva a fölebbviteli fórum. A szatira pedig ebben a dologban az, hogy Garait annak a 63. §-nak alapján kergették el, amely szakasz az állandó fegyelmi bíróságról is rendelkezik.

A temesvári hajsza

Bosszut áll a főnök

A temesvári vasuti munkások esete *A Hír* közléseiből országosan ismeretes. A munkások megtagadták az eskü letételét, mert a főnök nem mondta meg, mire kell esküdniük. Másnap már

jelentkeztek eskütételre, de a főnök elutasította és sztrájkba kergette őket. Az igazgatóság utasítására mindazokat, akik az esküt leteszik, vissza kellett volna fogadni a szolgálatba, de a főnök kilenc munkást önhatalmulag elbocsátott. Pedig ezek is föl akartak esküdni a pragmatikára. A temesvári főnök nem elégedett meg ezzel a megtorlással. Folytatta a bosszuhadjáratot és addig nem nyugodott, amíg két munkást, akik egy október elsején tartott gyűlésen résztvettek, el nem bocsátott a szolgálatból. A megokolás természetesen nem a 38. §-ra hivatkozik, amely a politikai jogoknak, tehát a gyülekezési jognak is föltétlen gyakorlatát biztosítja.

Nem tudnak cáfolni!

A Máv. hallgat

A Hír munkatársa telefon utján kereste föl a Máv. igazgatóságának elnöki osztályát, hogy fölvilágosítást kérjen az itt elmondott esetekről. Az elnökség részleteket kért s mi szívesen szolgáltunk azokkal. Telefonosan lediktáltuk az adatokat, mire közölték velünk, hogy nyomban válaszolnak. Teljes két óráig vártunk a válasza, amely — nem kis meglepetésünkre — ez volt:

— Közöltük az adatokat az illetékes osztályal, de érdemleges választ nem adtak.

Munkatársunk megkérdezte, hogy mikor kaphat érdemleges fölvilágosítást, de erre a kérdésre nem kapott választ. Amiből nyilvánvalóan megállapítható, hogy A Hír közlései egytől-egyig megfelelnek a valóságnak és hogy a munkásokkal szemben követett eljárásra nincs mentsége a Máv.-nak.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ • ZENE • KÉP • KÖNYV

* **Raszkolnikov.** Dosztojevszky híres regénye, amely a külföld nagy színpadjain évek óta nagy hatással szerepel, ennek a hétnek a végén egészen önálló magyar átdolgozásban nálunk is a közönség elé kerül. A Népszínház-Vigopera Moly Tamással és Vajda Lászlóval végzettette be az átdolgozás munkáját és azt reméli, hogy a regény mély hatása és megrendítő részleteinek megkímélése mellett egységes drámát vihet a közönség elé. *Hevesi Sándor* dr. a legnagyobb gonddal vezeti a próbákat és a munka már annyira előrehaladt, hogy a *Raszkolnikov* premiérjét október 26-án, szombaton megtarthatják. A címszerepet *Csontos Gyula* játssza, a női főszerepek *Forgács Rózi* és *Mészáros Gizella* kezében vannak. Nagy szerepeket játszanak még a darabban: *Horváth Jenő* (vizsgálobíró), *Kürti József* (Szvidvigajlör), *Lubinszky* (Luzrin), *Nagy Gyula* (Marmoladov), *Virág Jenő* (Losanislav) s jelentékeny művészi feladatokhoz jutottak benne: *Báthory Gizella*, *Marosi Adél*, *Dobi Ferenc* és mások. Jegyeket a szombati bemutatóra már lehet kapni.

* **A denevér.** *Strauss* örökbecsű vig operájának a *Denevérnek* kedden lesz a reprize a Népszínház-Vigoperában. A darab szereposztása a következő: Eisenstein, gazdag kereskedő: *Pázmán Ferenc*, Rosalinda, a felesége *Ney Leona*, Frank, fogházigazgató: *Virág Jenő*, Orlovszky herceg: *Della Donna Eugénia*, Alfréd énekmeister: *Rusnyák Armand*, Falke, ügyvéd: *Bálint Béla*, Blind, jegyző: *Kalmár József*, Adél Rosalinda szobaleánya: *Szegő Józsa*, Ali Bey egyiptomi pásztor: *Radó Sándor*, Ramuzen, japán titkár: *Vámos Hugó*, Murray, amerikai: *Lubinszky Ödön*, Karikoni márk: *Abonyi Tivadar*, Lord Midleton: *Nemény Mátyás*, Oszkár báró: *Kaposi Andor*, Frosch, börtönfelügyelő: *Nagy Gyula*, Iván, Orlovszky inasa: *Doby Ferenc*, Egy hivatalos: *Tarján Emil*, Ida: *Szentgyörgyi Márta*, Melanie: *Petráss Böske*.

* **A Magyar Színházban** ma *Constance de Linden* és a társulata tartottak francia előadást. *Domay Királyfi-nevelés* című mulatságos Balkánbohózatát játszották, melynek hősnője egy balkáni királyné. A színésznőnek, aki ezt a szerepet adja, kedvesnek kell lennie, nem szabad nagyon fiatalnak lennie és rossz hangsúlyal kell franciául beszélnie; ezeket az előnyöket *Constance de Lin-*

den egyesíti magában. A színházban egyébként olyan kevesen voltak, mintha magyarul játszottak volna benne.

* **Vigszínház.** Az igazgatóság ma a színház tagjai sorába szerzette *Klobucsár* altábornagy feleségét *Szögyény Mariskát*, a kolozsvári színház volt tagját, aki legközelebb fog bemutatkozni. Előadásra elfogadta *Csergő Hugó*nak, *Félszerelem* című három felvonásos színművét. A Vigszínház idei első eredeti magyar ujdonsága *Bródy Sándor* három felvonásos színműve a *Tanítóné* lesz; a címszerepet *Varsányi Irén* fogja játszani.

BUTA NÉP, — hitvány vezetők

Gyalázták a szocialistákat

Tagadásra — tüntetés

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. — Szeged, október 21.

Szeged második kerületének függetlenségi képviselője, *Becsey Károly* nagy háboruba keveredett a szegedi szociáldemokrata párttal. A képviselő a minap az ottani alsóvárosi negyvennyolcas népkör gyűlésén durva szavakkal illette a szocialisták vezetőit és kifakadásaival föllázította a gyűlésen jelenvoltakat a szociáldemokraták ellen.

— A szocialisták hitvány vezetői — így tüzelt *Becsey Károly* — nagyon értik a módját annak, *hogyan kell Budapesten két-, meg háromemeletes palotákat építeni a nép jülléréiből.* Ezek az emberek a minap egy napig koplaltatták a munkásokat, mert meg akarták mutatni, mi mindent tudnak elérni ők ezzel a buta néppel. *De üres színjáték volt az egész tüntetés.* Aki az október tizediki felvonulást látta, tudhatja, hogy abban csak a csöcselék és a naplopó tömeg vett részt, az ipari munkások azon a napon is dolgoztak.

A gyűlés közönsége osztozott a képviselőnek ebben a véleményében, mert egymást érték a kifakadások:

— *Hazáruhá bilangok!*

— *Ki kell pofozni őket Magyarországból!*

A szegedi szocialisták tudomást szereztek a súlyos inzultusról és pártvezetőségi határozat alapján háromtagú küldöttség kereste föl *Becsey Károlyt*, akit a gyűlésen tett kijelentéseinek megismétlésre kértek. *Becsey* kijelentette a küldöttek előtt, hogy ő semmi rosszat nem mondott a szocialistákról. A küldöttség nem elégedett meg a képviselő nyilatkozatával, hanem fölkeresett egy újságíró, aki a gyűlésen készített gyorsírói jegyzeteiből kimutatta, hogy *Becsey* igenis sértő szavakkal illette a szocialisták országos vezetőit és az október tizediki tüntetést.

A munkásság pártja nem érte be ezzel az elintézési móddal és bejelentette *Baksa Lajos* főkapitánynak, hogy „*Becsey Károly* és az általános választói jog” napirenddel a *Valéria-téren* népgyűlést tart, amelyen tiltakozik a képviselő munkásságnyaló nyilatkozata ellen. A főkapitány, aki eddig a szocialistákkal szemben a legliberálisabb volt és a pártnak egyetlen gyűlését sem tiltotta be, most *Becsey Károly*val folytatott hosszas tanácskozások után a bejelentést nem vette tudomásul és a népgyűlés megtartásától eltiltotta a szocialistákat.

A főkapitány határozatát városszerte nagy megütközés fogadta, a szocialista párt pedig kimondta, hogy *ya képviselő becsmérlő nyilatkozatát nem hagyja megtorlás nélkül és ellene heves akciót indít.* Tegnap és ma sokezer röpiwet osztottak szét Szegeden, ameyben a szocialisták gyalázó szavakkal illették *Becseyt* azért, mert — mint mondják — *a feleletrevonáskor megjédt és rágalmozó szavait letagadta.*

KÉTEZER nyomorgó vasutas

A Máv. fizetésrendezése után

Egy fenyegető tömeg

Kétezer nyi agyondolgozott, kiuzsorázott öreg vasuti altiszt kétségbeesett, könyves panasza és komor fenyegetése morajlik abban az írásban, a melyet ma juttattak A Hír szerkesztőségéhez a vasuti fizetésrendezésben kinullázott, megszégyenített, nyomorban felejtett vasutiak, a Máv. proletárjai. Több mint kétezer vannak, egy hatalmas, veszedelmes tábor, a tizenöt-husz éve szolgáló altisztek, akik kirekedtek a fizetésrendezés áldásaiból. Ma még kérnek, várnak, — de nem sokáig. A sarkukra akarnak állni, szocialisták lesznek és emegikusan, fenyegetőleg fognak föllepni. Ezzel a sereggel majd számolni kell a Máv-nak. Ime, itt az ultimátumuk, amelyet a nyilvánosságon át juttatnak az ő fórumok elé:

Kétezerégszáz alkalmazott könyörgése a Máv. igazgatóságához

Körülbelül kétezerégszázan vagyunk azok, akik nem részesültünk fizetésrendezésben. Miért? Mit vétettünk? Azért talán, mert öreg alkalmazottai vagyunk az intézetnek? Mert kisemberek vagyunk, akikkel nem érdemes törődni? És a mi főbünyünk, hogy még nem vagyunk szocialisták? De azokká leszünk, mert kényszerít rá a felsőbb-ség. Mi, akik a volt altiszt III. rangfokozat harmadik osztályában 1200 koronás fizetésben a legidősebbek voltunk, nem részesültünk fizetésrendezésben, pedig 15—16 évi szolgálat után csak megérdemeltük volna úgy, mint az a fiatal kezdő vasutas. Biztattak azzal, hogy a statusrendezés, avagy egy újabb fizetésrendezés alkalmával tekintettel lesznek az eltöltött szolgálati időre és kárpótolva leszünk. Elálltunk a további mozgalomtól tehát és elhatároztuk, hogy várunk türelmesen. Nos, vártunk és csalódtunk ismét, mint már annyiszor. Mindenki érezte, hogy volt fizetésrendezés, csak mi nem. Miért? Mert az igazgatóság nem hajtotta végre a törvény rendelkezéseit. Ez nem a fizetésrendezés sérelme, hanem a végrehajtás s hogy ez így van, azt a vasuti törvények idevonatkozó paragrafusaiából világosan ki tudjuk mutatni.

A lapok már többször foglalkoztak eme kézakarva történet sérelmével, a Vasutas Szövetség vidéki kerületei határozatokat hoztak, hogy a központi vezetőséget felszólítják, hogy eme sérelmek orvoslására minden lehető intézkedéseket tegyenek meg, a központi vezetőség a legutóbbi ülésén foglalkozott is eme határozatokkal és kimondotta, hogy sürgetni fogja, hogy a novemberi előléptéseknél ezt a sérelmet helyrehozzák. Nos, úgy tudjuk, hogy a szövetség központi vezetősége nem találja az időt alkalmazni erre, nem akar alkalmazkodni a felsőbb-ségnél, mint mindenkor, mikor kisemberekről van szó. Fontos a szövetség vezetőségénél az, hogy a főtisztviselőknél általános és teljes a megelégedés a fizetésrendezéssel. Ha itt volna a hiba, akkor a kisemberek segítségével sürgősen intézkednék, de hiszen jól tudjuk, mit várhatunk eme szent szövetségtől, és mi elérkezettnek találjuk az időt arra, hogy egymást felvilágosítsuk, hogy ez nem a mi érdekeinket szolgálja, értünk nem tett és nem fog tenni semmit, tehát e szerint cselekedjünk.

Mint illetékes helyen megtudtuk, november elsején nem várhatunk semmit, nem kapjuk meg azt, amit törvényesen már július elsején kellett volna megkapnunk. Könyörgünk és utoljára kérünk, ezek után cselekedni fogunk. Kétezerégszázan vagyunk, ezek között számosan olyanok, akiknek 15—16 évi szolgálat van a háta mögött, nehéz szolgálatban elvesztettük erőnket, egészségünket. Van szíve a Máv. igazgatóságának, hogy ily csalódos, nyomoruságos viszonyok közt élő kisemberektől elveszi azt, ami törvényesen megilleti őket?! November elsejéig könyörgünk, kérünk, ha addig nem hallják meg odafent, akkor a szocialista párthoz fordulunk, hogy a saját kérésünk meghallgatására találjon. Így talán meghallják.

Kétezerégszáz ember nevében egy öreg vasutas.

A kétezer nyi nyomorgó tömegnek ez az utolsó szava a Máv. igazgatóságához. Ha nem teljesítik a kérésüket, amely jogos, meg kell hallgatni majd

a fenyegető hangú követelést is. A Máv. illetékes tényezőinek, akik ezt a fizetésrendezést megcsinálták, sikerült elérni azt is, hogy az alkalmazottai, mint fizetett — és pedig rosszul fizetett — ellenségek gyanánt álljanak szemben a magyar királyi államvasutak intézményével.

TÖRVÉNY ELŐTT

Samu bácsi szerelme

Merénylet a mostohalány ellen

Öt évi fegyházat kapott érte

Ott ödöngött az utcákon évtizedek óta Weisz Samu hordár és buzgón közvetítette a szerelmes párok postáját. Idővel megtetszett neki is a szerelem, de — hajh, elszámította magát — éppen ellenkezőleg cselekedett: megházasodott. Az asszony egy kis leánygyermeket is hozott magával, aki — már mint ez szokás — szép hajadonná serdült.

Ez volt a veszte a hordárnak, aki vénségére, deresedő fővel, ötvenkétéves korában beleszeretett a mostoha leányába. Egy ideig csak titkolta a dolgot, de a szép tavasz — hogy is mondják a költők? — mámoros fuvalmakat kergetett szívébe, amiktől megittasodott. Hogy prózában beszéljünk: Samu bácsi pénzt, ajándékokat adott a leánynak és nagyon is érthető ajánlatokat tett neki.

A leány mindent elmondott anyjának, aki azt a különös tanácsot adta Juliának, hogy csak bolondítsa az öreget. Weisz Samu azonban nem vette tréfára a dolgot s követelni kezdett. Julia pedig kacagott és pajkosan fűgét mutatott az öregnek. Samu bácsi haragra gerjedt és bosszút esküdött. Elhatározta, hogy a szívtelen leányt rémes kínzással megöli. Torquemada mester eszközeinek hiányában mégis csak a revolvért választotta.

Május 10-én megleste a leányt a Marokkói-utcában és két revolver lövéssel súlyosan megsebesítette. Weisz Samut letartóztatták gyilkosság büntetvények kísérlete címén, ma vonta számádsára az esküdtbíró-

ság. A tárgyaláson a közvédat Balás kir. ügyész, a védelmet dr. Gál Jenő ügyvéd képviselte.

— Mi baja volt magának a mostoha leánnyal? kérdezte Weiszról az elnök.

— Hamiskásan nézett rám mindig s elvégre én is csak férfi vagyok. Azután pedig kinevetett.

— Ilyen öreg ember, hogy tudott olyan szerelmes lenni?

— A legszebb tavaszi idő, május volt kérem alásan, amikor legnagyobb az érzés...

— Mondja el, miért lőtt rá a lányra?

— Erre nem emlékszem. Nagyon zavart voltam. Azt tudom, hogy nagyon haragudtam rá, mert elfogadta tőlem a pénzájándékaimat s azután lévő tett.

— A pénzt azért fogadta el a lány, mert maga a feleségének nem adott pénzt a háztartásra.

— Adtam én eleget, de azért így még sem lett volna szabad engem bolonddá tenni. Hamis volt, megcsalt a szemével.

A vádlott ártatlannak vallja magát s kijelenti, hogy a gyilkossági kísérletre nem emlékszik. Abban az időben nagyon ideges volt.

— Majd az orvos megmondja, hogy maga itt csak szimulál.

— Mit ért ahhoz az orvos? Én érzem a bajomat, nem ő. (Derűltsg.)

Ezután Kohn Juliát hallgatta ki a bíróság. Ez elmondja, hogy mostoha apja folyton szerelmi ajánlatokkal üldözte.

Vádlott (közbeszól): Nem szégyenled magad? Így beszélsz a papádról, aki küzdött érted, aki felnevelt téged?

Elnök: Megtiltom, hogy közbeszóljon. Mondja csak, Julia, azt csak beismeri, hogy egy kicsit becsapták az öreget?

— Igaz, de másképp nem adott a konyhára pénzt.

— Nem gondolták, hogy kegyetlen játékot űztek az öreggel? — kérdezte dr. Gál Jenő, a védő.

— Mi ezt nem tartottuk kegyetlenségnek. Kohn Julia ezután kijelenti, hogy kívánja apja megbüntetését.

— Ugy segítsen téged az isten! — szolt közbe ismét Weisz.

A bizonyítási eljárás után az esküdtek gyilkosság kísérletében mondták ki a vádlottat vétkecsenek. A bíróság a verdikt alapján Weisz Samut öt évi fegyházra ítélte.

A védő semmisségi panaszt jelentett be.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatózsde

I. Készáru-üzlet

20—30 fillérrel drágább áron elkel 40.000 mm. buza. Rozs 25—30 fillérrel drágább. Zab ára tartott. Tengeri 10 fillérrel drágább. Árpa forgalom nélkül.

Eladatott:

Buda. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 24.90 K., 300 mm. 80 k. 24.90 K., 100 mm. 80 k. 24.90 K., 150 mm. 78 k. 24.90 K., 600 mm. 78 k. 24.70 K., 300 mm. 78.5 k. 24.70 K., 500 mm. 78 k. 24.60 K., 500 mm. 77 k. 24.60 K., 500 mm. 78 k. 24.20 K., 100 mm. 78 k. 24.60 K., 300 mm. 78 k. 24.60 K., 100 mm. 78 k. 24.60 K., 1000 mm. 77.5 k. 24.60 K., 600 mm. 77.5 k. 24.45 K., 700 mm. 77 k. 23.90 K., 200 mm. 77 k. 24.40 K., 1300 mm. 77 k. 24.40 K., 150 mm. 77 k. 24.30 K., 200 mm. 77 k. 24.40 K., 100 mm. 76 k. 24.10 K., 700 mm. 76 k. 24.10 K., 150 mm. 76 k. 24.10 K., 160 mm. 75.5 k. 24.10 K., 200 mm. 74 k. 23.30 K.

Pestvidéki: 250 mm. 79.5 k. 23.50 K., 250 mm. 79.5 k. 23.50 K., 100 mm. 79 k. 24.30 K., 1000 mm. 78.5 k. 24.50 K., 150 mm. 78.5 k. 24.30 K., 300 mm. 77.5 k. 24.30 K., 300 mm. 75 k. 24.30 K., 400 mm. 78.5 k. 24.30 K., 600 mm. 77.5 k. 24.30 K., 400 mm. 78 k. 24.50 K., 300 mm. 78 k. 24.40 K., 300 mm. 78 k. 24.30 K., 200 mm. 77.5 k. 24.40 K., 600 mm. 77.5 k. 24.20 K., 300 mm. 76 k. 22.50 K.

Fejérmegyei: 600 mm. 80 k. 25.00 K., 1800 mm. 79 k. 25.00 K., 300 mm. 80 k. 24.90 K., 200 mm. 79.5 k. 24.80 K., 120 mm. 78 k. 24.30 K., 400 mm. 77 k. 24.30 K., 150 mm. 78.5 k. 24.30 K., 600 mm. 78.5 k. 24.80 K., 400 mm. 78 k. 24.40 K., 400 mm. 78 k. 24.50 K., 100 mm. 77 k. 24.50 K., 200 mm. 78 k. 24.50 K., 300 mm. 78 k. 24.60 K., 1000 mm. 78 k. 24.50 K., 400 mm. 78 k. 24.30 K., 400 mm. 77 k. 24.30 K., 600 mm. 77.8 k. 24.25 K., 800 mm. 77.5 k. 24.30 K., 100 mm. 77 k. 24.30 K., 100 mm. 78 k. 24.30 K., 100 mm. 77.5 k. 24.20 K., 300 mm. 78 k. 24.30 K., 1650 mm. 76.5 k. 23.70 K., 1650 mm. 76.50 k. 23.70 K.

Mind három óra.

Tengeri 200 mm. 15.54 K.

Rozs: 100 mm. 21.80 K., 100 mm. 21.40 K., 100 mm. 21.45 K.

Zab: 100 mm. 16.40 K.

Készpénzfizetés mellett.

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre átültetni tilos) — (45)

Az előkelő ember altatószerekkel élt, mint a fővárosban majdnem mindenki, akinek nagyobb vagyona és sok szellemi munkája van. Bróm, veronal, izophral, fekete aszfaltból és sötét állati termékekből készített titokzatos fehér porok állottak rendelkezésére és bár tudta, hogy ártalmasak, élt velük. Mindig égető és sürgős szüksége volt a másikkal, a következő napra, hogy ki legyen aludva és „együtt legyen” az esze. Bevett egy gram veronált — még csak nem is drága szer — és tizenhat perc múlva meg volt halva, de csak nyolc órán keresztül. Azután felébredt és újra kezdhette az élet kegyetlen harcát, amelyben még sohasem győzték le és amelyben mindig ő lehetett a kegyetlen.

Most nem vett be altató port, kéjelgett diadalmas érzésében és ébren akart maradni. Így még nem volt megelégedve magával soha. Még egy lépés és két legnagyobb ambíciója be van töltve: az ő kezében lesz az egész nagyszerű vállalkozás, ő is érdemli, igazában az övé is. És a szeretője lesz az asszony, aki őt nem szereti, aki utálja és aki bele van bolondulva egy fiatal paraszthba... Beteg szenvedélyének fokozásához még csak ez kellett, hogy akire minden szenvedelemmel vágyik, az minden szenvedélylyel máshoz ragaszkodik és

mégis kénytelen legyen az ő karjaiban nyugtalankodni akkor, amikor akarja. Az erőszakosságnak, az újkori neroizmusnak belekeveredése ebbe a mai puha szexuális életbe, bizonyára pathologikus. De a köre mind szélesebb, belenyomul, kiterjeszkedik a szerencsére még mindig százszor nagyobb egészséges területre. Terjeszkedésének alakjai azonban mind kirívóbbak, esetei mind feltűnőbbek és jórészt a pénz váltja ki őket és a pénz — simitja el.

A megalázkodó szerelmes mértéktelelenül élvezte a gondolatot, hogy alapjában véve ő a parancsoló, a kényszerítő, a kegyetlen. És amíg számított magában, hogyan váltja magához a sztrájk következtében az értékükön alul hanyatló papirosokat, kiszámította azt is, hogy mikor és hol kell fölvennie egy kedves, titkos kis lakást, ahol Éva-Zsófiával találkoznia kell. Meg fogja neki magyarázni, sőt magának a férjnek is tudni lehet róla, hogy a sztrájk alatt sem az ő lakásukon, sem a hivatalban nem találkozhatnak. Pedig ha a villamossal akkor nem is beszélhet többé, az asszonyával kell, hogy érintkezzék és üzeneteket küldjön! Mindez oly könnyű, oly plauzibilis volt és másnap délelőtt tizre már meg volt a lakás és délen az elnök megjelent a villamosnál:

— Lehet kezdeni! mondá nyugodtan.

János elébe nyújtotta a kezét, mélyen belenezett az elnök szemébe és szolt:

— Én hiszek a méltóságos urban, látom, hogy amit akar, az jó, azt is értem, miért cselekszik rajtam át, miért tesz mindent kerülő uton, titokban. Azt is tudom, hogy ha a munkaszünet meglesz, az erős lesz és a méltóságos ur nyakát, ha nem fe-

lénk hajlik, megfojtja. Mégis, én keresztény és babonás ember vagyok. Esküdjék meg!

— Ugyan mire?

— Ami méltóságodnak a legszentebb.

— Nekem nincs semmi szent.

— Mégis, a gyerekei...

Az öreg fanyarul mosolygott:

— Jó, tehát a gyerekeimre. De mit esküdjem, de miért?

— Arra, hogy ha reánk, alkalmazotakra, amit nem hiszek, rosszul sülné el a dolog, ön mellettünk lesz, nem hagy el bennünket.

— Ez csak természetes! Gazember vagyok én?

— Tetszik, vagy nem tetszik? mondá János hüvösebben.

— Esküszöm! szolt az előkelő ur, színesz módjára.

A villamos erővel megrázta a kezét:

— A többit tudom. Mától fogva pedig nem ismerjük egymást, amíg az urék be nem adják a derekukat.

— Pedig tudnunk kell az egymás munkájáról.

— Itt vagyok én, viszem és hozom az üzenetet! szolt közbe az asszony, aki kipirult az esküvési jelenet hatása alatt.

— Az bizony jó lesz! mondá a férj.

— Helyes! szolt az előkelő ember.

Négy nap múlva föllángolt a sztrájk, félig megfagyva vánszorgott az utcán a gyalogjáró Budapest. Az előkelő sárga kupék és a régi tyukketrec kocsik üresen állottak uton-utfélen...

Az ötödik napon Éva-Zsófia ott ült a cifra és puha, de nem drága maitresse-lakásban.

(Befejezése holnap)

Hivatalos jegyzés

Buza	kilós	Ára 100 kgr.	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavideki (uj)	75	23.85	79	24.10
"	76	23.55	80	24.26
"	77	23.75	81	24.40
"	78	23.95	82	24.50
Fejérmegyei (uj)	75	23.45	79	23.85
"	76	23.65	80	24.05
"	77	23.85	81	24.25
"	78	24.05	82	24.40
Pestvidéki (uj)	75	23.25	79	23.65
"	76	23.45	80	23.85
"	77	23.65	81	24.05
"	78	23.85	82	24.25
Bácskai uj	75	23.15	79	23.55
"	76	23.35	80	23.75
"	77	23.55	81	23.95
"	78	23.75	82	24.15
Rozs	elsőrendű uj	21.80	21.65	
"	középmínőségű uj	21.10	21.25	
Árpa	takarmány, elsőrendű	15.70	15.80	
"	takarmány, másodrendű	15.50	15.90	
Zab	elsőrendű	16.45	16.60	
"	középmínőségű	16.00	16.80	
Tengeri magyar		14.25	14.40	
Répcse	káposztarépcse	34.50	36.00	

II. Határidő-üzlet.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1907)	23.84—24.04—23.96
Áprilisi buza (1908)	25.30—25.48—25.46
Októberi rozs	21.96—22.26—22.34
Áprilisi rozs (1908)	23.20—23.68—23.86
Októberi zab	15.88—15.84
Áprilisi zab (1908)	17.18—17.20—17.18
Májusi tengeri (1908)	14.20—14.28—14.24

Déli 1 órakor zárulnak.

Októberi buza (1907)	23.96—23.98
Áprilisi buza (1908)	25.46—25.48
Októberi rozs (1907)	22.34—22.36
Áprilisi rozs (1908)	23.68—23.70
Októberi zab (1907)	15.84—15.86
Áprilisi zab (1908)	17.18—17.20
Májusi tengeri (1908)	14.24—14.26

Gabonaforgalom

	Erkezett	Elszállított
Buza	82809	4935
Rozs	13226	1440
Árpa	5074	8262
Zab	7626	450
Tengeri	4510	474
Liszt	2690	30615
Korpa	300	6951

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órakor a következők voltak a záró árfolyamok:

Októberi buza (1907)	23.96
Áprilisi buza (1908)	25.44
Októberi rozs (1907)	22.34
Áprilisi rozs	23.90
Októberi zab (1907)	15.90
Áprilisi zab (1908)	17.18
Májusi tengeri (1908)	14.22

A budapesti értéktőzsde

Helyi eladások folytán gyenge.

Előtőzsde:

Köttettek: Osztrák hitel 632.50—630.50. Magyar hitel 737.75—743.75. Leszámitolóbank 461—461.75. Jelzálogbank 412.25—414. Államvasut 651.75—653. Rimamurányi 537—539. Koronajáradék 92.40. Közuti vasut 612.50—515.50. Városi vasut 268.50—270. Hazai bank 270—270.50.

Déli tőzsde:

Bécsi vételekre javult. Köttettek: Osztrák hitel 631.25—632.25. Magyar hitel 739.25—740.25. Leszámitolóbank 460.25—461.25. Jelzálogbank 408.25—411. Államvasut 651.25—652.25. Rimamurányi 538—539. Koronajáradék 92.40—92.50. Közuti villamos 514.50—515. Városi villamos 269.50—270.25. Hazai sorsjegy 100. Keresk. bank 3280. Fővárosi takarékt. 2180. Magyar aszfalt 160. Salgótarjáni kőszénbánya 556—558. Ujlaki téglagyár 256—258.

Utőtőzsde

Irányzata szilárd. Köttettek: Osztrák hitelrészv. 633.—634.50. Magyar hitelrészv. 739.—741.50. Osztrák-magyar államvasut 653.50—654.25. Rimamurányi részv. 540.

Zárulat délután 4 órakor

Osztrák hitelrészv. 634.50. Magyar hitelrészv. 741.50. Osztrák-magyar államvasut 654.50. Rimamurányi részv. 540.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, október 21. 4 2/10 papír járadék 95.80 4/10 oszt. arany jár. 113.85. 1860. sorsjegy 148.75

Osztr. hitelsorsjegy 446.—. Angol oszt. bankrészv. 293.25. Bécsi Bankverein 526.75. Osztr.-magy. bank 17.58. Déli vasut 148.25. Duna gőzh. társ. 1010.—. Dohány részv. 401.—. Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bank váltók 117.16. 4 2/10 ezüst jár. 95.70.—755 Osztr. koronajáradék 96.—. 1864. sorsjegy 255.50 Osztr. hitelint. részv. 634.25. Union-Bank 633.—. Osztr. Länderbank 416.75. Osztr. m. áll. vasut 654.—. Elbe-völgyi vasut 425.—. Alpesti részv. 690.75. 20 frankos 19.20. Londoni váltók 240.35. Lipótközhó —. Török-sorsjegyek 183.25

Bécs, október 21. 4/10 arany-járadék 109.85 Tiszai és szeg. köles. sorsj. 140.50. Magy. hitel. részv. 739.50 M. lesz. és váltó részv. 460.—. Rimamurányi 540.25. M. cukoripar 76.—. Adria hajózási r.-t. 401.—. Magyar koronajáradék 92.45. 4/10 magy. földteherm. kötv. 92.45. M. nyer.-k. sorsjegy 191.25

Kassa-Oderb. v. részv. 353.—. M. keresk. bank 36.75 M. Jelzálogbank 408.—.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, október 21. (Zárulat.) 4 2/10 papírjára. dök —. 4/10 oszt. arany jár. 96.80. Osztr. hitel. 198.90. Déli vasut 28.75. Orosz bankjegyek 216.45. 4/10 uj orosz kölesön 71.—. Disconto Cdmmandit 171.60. Dynamit Trust 160.90. Harpeni: 202.90. Unifikált török jár. 93.20. 4 2/10 ezüst járadék 98.75 % magy. arany jár. 92.50. Magyar koronajára. dök —. Osztr. m. államvasut 140.—. Bécsi váltóár 85.25. Olasz járadék 102.—. Ált. Villamos Edison 198.75. Gelsenkircheni 195.—. Laurakohó 223.75.

30 korona

finom szövettől divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben. Hazai Versenyszabóság Budapest, VII., Thököly- (Csömör)-ut 3. szám I. em. — Vidékre minták bérmentve.

Sorsjegy-ügynökséget

előnyös feltételek mellett alkalmazunk Központi Kereskedelmi és Iparbank r. t. váltóüzlete. BUDAPEST, V., Váci-körut 26.

SCHNITZER TEAI

zamatossága és kiadósága felülmúlhatatlanok.

SCHNITZER MÓR

oros, ceyloni, kínai tea, valamint cognac, rum nagyban behozatala

Budapest, VI., Váci-körut 9. Fióküzlet: V., Váci-körut 80.

34 korona

egy divatos férföltöny vagy felöltő mérték után, remek szabásban, finom gyapjuszövetekből.

Rosner D. és Társa

férfi szabóműhely, Budapest, VI., Váci-körut 37. Vasútnál zálogszékhely mindenféle nyersáruról. 29820

Egy háztartásban se hiányozhat a hírneves Majthényi-féle „Diadal”-sósorszesz

mely gyógyhatásánál fogva felülmúlja az összes forgalomban lévő hasonló készítményeket. Egy kisüveg meggyógyít mindenkit ezen áldásos házi-szer kiváló tulajdonságairól.

Kis üveg ára — 40 fill. Közép — „ 90 „ Nagy — „ 1.80 „

Főraktár: **Majthényi Béla** droguistánál Budapest, IX., Vámház-körut 15.

Női óvszer.

Női orvosok által kipróbált, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale.

Minta oktatással együtt K. 2.40. Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. szétküldési irodája által E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10010

Pénz és idő megtakarítás

Minden dohánytőzsdében kapható

Nem kell a kifizetésre várni!

A NAP

A HIR

APRÓHIRDETÉSI

LEVELEZŐ-LAPJA

ÁRA 20 FILLÉR

ÉRVÉNYES 10 SZÓIG

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Ösmecskázható vasgőz kivethető 8 matracral 10 frt.

Sodronygyűjtőtek méret szerint 8 főtől feljebb.

GICHNER JÁNOS

ágynevelő, réz- és vasbútor-gyáros, szőnyeg, függöny, pokrocz, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körut 20

GYÁR: Kertész-utca 7. és 9.

Arányzókat hátra nek ingyen és bérmentve küldük. Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Reliéték darabja 1 frt. 50 kr.-tól feljebb.

18 forinttól

mérték után készíthetjük a legelőgánsabb férföltönyt, telti kabátot, felöltőt francia-angol- és hazai szövetekből.

28 forinttól szalon, Ferenc József, Irakk és zakkeltöltönyt a legújomabb krep- vagy himalaja-szövetekből. Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelésnél szabásunkat nagy mintagyűjteményekkel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydífa-utca 3.

Titkos betegségeket

biztosan gyógyít elismert radikális gyógy-móddal szerint ajánljuk

Dr. CZINCZÁRJ.

v. Kórházi orvos, specialista.

Rövid idő alatt alaposan gyógyít húgyszervi és hólyagbajokat, továbbá minden bőr-, ideg- és vérbetegségeket, korai elgyengülést és bármily női betegségeket. 10032

Budapest, IV., Károly-körut 10. I. emelet (balra).

Rendel: délelőtt 10—4 és este 6—8 óráig.

Levelekre szakorvosi tanácsokkal szolgál és gyógyszerrel is gondoskodik, titoktartás mellett. — Nőknek külön váróterem.

Sérvbajosok! Ferdennöttek! Amputáltak!

Az egyetlen szakszerű speciális orvosi rendelőintézet E BAJ ELLEN

Pollitzer sérvambulatórium Budapest, Kossuth Lajos-utca 8. felemelet. Kérje ingyen „AZ EGÉSZSÉG” című orvosi művet.

APRÓ

E rovatban minden szék egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jel-
lő alatt küldenek a Kiadóhivatalba,
ne tessék eredeti okiratokat mellékelni,
mert ezertük semmiféle felelősséget
nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket,
melyeket az apróhirdetés megjelenésé-
től számított négy hét alatt címzett-
jük el nem visz, a Kiadóhivatal meg-
semmisíti.

Apróhirdetési levelezőlap
A NAP vagy A HIR részére
kapható minden dohány-
tőzsdében. Érvényes 10
szóig, ára 20 fillér

Olcson levelezhet
mindenki, aki
A Nap : A HIR
apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Házassodhat
mindenki, aki
A Nap : A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Állást kaphat
mindenki, aki
A Nap : A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Betöltendő állást
hirdethet a legskorábban
A Nap : A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Oktatást
nyerhet mindenki, aki
A Nap : A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Butor
legelőbb közvetítője
A Nap : A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Adás-vétel
legelőbb közvetítője
A Nap : A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Lakás
egelőbb közvetítője
A Nap : A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Pénzkölcsön
legelőbb közvetítője
A Nap : A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Gyümölcs
legelőbb közvetítője
A Nap : A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Üzlet
legelőbb közvetítője
A Nap : A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Ingatlan
legelőbb közvetítője
A Nap : A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytőzsdében.

Levelezés
Andrássy-uti kávéház
Hirt olvasó dáma, hol találhat?
„Doktor” alatt főposta.

Házasság
Házasságokat
ingyen közvetít a „Házasságlendők
Ujságja” Budapest, Liliom-utca 54
Kérjen mutatványszámot. 271

Férjhez mehetnek
bármely vidékről már 500
korona azonnali hozomány-
nyal bíró leányok, özvegyek,
civáltak 60 évesig nősülhet-
nek, bármely magasra-
guak is 70 évesig. Szírmák
Imre által Budapest, Rotten-
biller-utca 5/B. Telefon: 20-
28. Vidékről 20 filléres vá-
laszbélyeg mellékelendő. 265

Állást keresők
Házvezetőnői állást
keres megbízható íz. öz. asszony. Szíves megkereséseket „Anyahelyettes” jel-
lő alatt a kiadóba kér.

Ügyes
fodrász nő ajánlkozok mérsékelt
díjazásért. Stern Miksaé,
Almássy-ter 12. I. 8. 906

A t. c. gazdaközönség
és iparvállalkozók figye-
mébe ajánlom 1884 óta fenn-
álló gazdasági és iparszo-
melyzeteket elhelyező irodá-
mat. Gazdatisztek, gépészek,
kovácsok, molnárok, szesz-
főzők, kertészek, kezesség
és felelősséggel, főnököknek
díjmentesen elhelyeztetnek.
Kraukauer Armin, VI., Nagy-
mező-utca 25. szám. Telefon
94-76.

Betöltendő állások
Részvénytársasághoz
pénzbeszedők, ügynők és
üzletvezető keresetiek. Fel-
telemek olvashatók az Országos
Pályázati Közlönyben. Mu-
tatványszám ingyen. Buda-
pest, Nap-utca 13.

Tanuló
műszaktudású azonnal félév-
tetik. Kulhanek, IX., Gyep-
utca 38. 9124

Kerestetik
gazdasszony, házvezetőnő,
kulcsárnő, elárulitónő, pénz-
tárnoknő és többféle női szo-
melyzet. Feltelemek olvasha-
tók az Országos Pályázati
Közlönyben. Mutatványszám
ingyen. Budapest, Nap-utca
13. szám.

Papirkereskedőség
vidékre azonnal beléphet. Lakás
és ellátás biztosítva. Bárhonnan
utköltés. Rövid ajánlatok „De-
tallista” jellegre a kiadóba ké-
retnek.

308 állásról
megjelent és ingyen küldetik
az Országos Pályázati Köz-
löny mutatványzáma. Buda-
pest, Nap-utca 13.

Cirokseprő
és szakállkefe gyártáshoz szak-
képzett munkás sürgősen keres-
tetik. Ajánlatok: Zaymusk János
Rákóczi-utca 2. 298

Vadász-erdőőr
ki a rutén nyelvben járatos. ke-
restetik Kraukauer Nagymező-
utca 25. 306

Gépész
aki gőzmalomba működött, ke-
restetik Kraukauer Nagymező-
utca 25. 305

Gazdatisztek
nő és nőtlenek kerestetnek.
Kraukauer Nagymező-utca 25. 805

Oktatás
Parlamentari
gyorsírók által vezetett ma-
gyar, német gyorsíró-iskola.
Díjtalan gépirás-oktatás. Ma-
gyar-német fogalmazás. Ke-
reskedelmi akadémiánl rendes
tanárok által oktatott szak-
tantárgyak. Az Országos Ma-
gyar Gyorsíró-Egyesület hi-
vatatos tanfolyamai. Alapít-
otta Markovics Iván 1868.
Havonként új tanfolyamok.
Tájékoztatót küld a Gabels-
berger Szakiskola, ezeltől
Győr-utca 4. (most kizárólag
Liszt Ferenc-ter 10.) Címre
vigyázzunk! A szakiskola
irogépcepektől s más utazott
név tanfolyamoktól függet-
len.) Telefon 64-68. Nyitva
sept. 1-től július 1-ig.

Stenográfia
Budapest legnagyobb és
legkedveltebb gyorsíró-
iskolája a
„STENOGRÁFIA”
országos Gabelsberger
magyar, német gyorsíró
és gépiróiskola.
Kereskedelmi szak-
tantárgyak.
VII., Kazinczy-utca 8. I. em.
(Össze nem tévesztendő a
Kazinczy-utca 3-as szám
alatti Stolce-rendszerű is-
kolával.) 10021

Cimbalom-tanítónő
tanít kintlő módszer szerint
kottából, vagy cigányosan mér-
sékelt áron, ugy saját lakásán
mint házon kívül. H rom hónap
alatt biztos eredmény. VII.,
Ovoda-utca 19 III. em. 82. 668

Polgáriskolai,
reálisokai, gimnáziumi, keres-
kedelmi egy éves önkéntességre
képesítő vizsgára, mindenféle
pót- és javítóvizsgára a legrovi-
debb idő alatt legjobb sikerrel
előkészít „Tanár” Budapest,
Thököly-ut 8. szám I. em. 8.
10182

Butor
Különbféle butorok
azonnal olcsón eladó. Privát!
Sándor-utca 30/A. földsz. 5. ajtó.

Régi butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3.
sz., földemelő. Vétel és el-
adás. Polgári, urasági beren-
dezések, keleti szőnyegek,
csillárok, tükrök és régisé-
gek, 30 százalékos megtakarí-
tás. Telefon 82-13. szám. 133

Új rendszerű BUTORHITEL.
Butorok csakis a legjobb
kivitelben kaphatók készpénzzel
v. banknál törleszthető részletre
BALÁZS és TÁRSA butorraktárban
Budapest VI., Révay-utca 3. szám.
Váci-kört mellett.

A vásárolt butorok értékét egy
bank fizeti nekünk ki, a vevő
tehát a banknak marad adósa, mi-
által a butort mindenkinek kész-
pénz-áron számíthatjuk.
A bankkölcsönt sem részleggyőz
sem egyéb költség nem terheli.

Háló és ebédlő
garnitúrák, csillárok, réz-
ágyak, szőnyegdínyók, irodá-
berendezések, bútorkészíté-
s, továbbá uriszoba, irodaberendezé-
sek, réz- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök, bőrgar-
nitúrák eladása és vetele

WECHSLER KÁROLYNÉ
VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e
(Kazinczy-utca sarok.)

Adás-vétel
Pongyolák
Barchendből K 6
Flanelből 7
Szövetekből 8
Delainből 9
Magyar Bluzipar Vállalat
Bpest, IX., Ulloi-ut 15.

Billiárd-asztal
jó állapotban olcsón eladó.
Sándor-utca 30/A., földszint 5.

Zongorát
vagy pianinót sürgős megvé-
telre keresek. Hajós-utca 9.
Stauber nővérek. 18341

Hintós kocsit
és parádés szerszámot kevésbé
használtat vessek. Jelenkezni
Fehérvári szálló Rákóczi-ut a por-
tásnál csakis 22-én 1-2-ig 304

Szénát,
szalmát, gazdaságokból nagy
mennyiségben vessek. Braun
Éde, Ferenc-kört 8. 11228

Figyelmeztetem,
bogy egy könyvet,
mint egész könyvtárat a
legmagasabb áron vesse
Kuz Gyula könyvbeszerzési
vállalata, Budapest, VIII.,
Aggteleki-utca 2/a., Rá-
kóczi-ut sarok. Levélbeli
megkeresésekre azonnal vá-
lassol. 16883

Zongora,
rövid, kereszthoros pianinó ke-
reszthoros, jóállás mellett fél-
áron eladó. Szerecsen-utca 33.
II. 45. sz. 11228

**Kávéház és vendéglő-
berendezések,** kina és al-
pakka-észelt tárgyak, karam-
bol és fordítható billiárdok,
márványasztalok, székek 4
és 6 ajtós sör-jégszekrények,
borpultok és egy teljes bor-
béli-berendezés olcsón eladó.
Monderer J., István-ter és
Nagydiófa-utca sarok. 29602

Sok pénzt
megtakaríthatnak hűlgyek és
urak, ha felkeresnek Weisz
és Penyő maradékaruházat,
Király-utca 13., (Gozsdu-pa-
lota), ahol legújabb női- és
férf ruhakelméket és selyme-
ket mesés olcsó áron besze-
rehetnek. 133

Teljes hálószoba
keltőzködés miatt jutányos
áron eladó. November 1-én
átvehető. Erzsébet-kört 18.
II. 15. 908

Csillárok
villanyra és gázra, étkülö-
zés miatt ren-kívül olcsón
kaphatók: Fejér és Schmidt,
Eötvös-ter 2. 9141

Szabásmintát
bármilyent 50 fillér postabé-
lyegért küld Stern Sámuel
páriai szabászati iskolája,
Nefelejts-utca 27/29. 9498

Vadászfégyver
2 csövű, hibátlan, Lankas-
ter 15 fti., finom Hammer-
les ts finom Drilling áron
alul. Ugyszintén látszóvegek,
rajzeszközök, szemüvegek
olcsó áron Radonál, Egye-
tem-ter 5. Kivánatra vissza-
adom a pénzt. 29909.

Lakás
Szépen
berendezett, az előszobából
különbejárattal, kétablakos, bu-
ronozott szoba, intelligen ter-
nőnél két urnak azonnal ki-
adó, esetleg teljes ellátással.
VII., Akácfá-utca 24. II. 13.

Gyümölcs-eladás
Birsalmát,
nagy nemos fajokat posta-
kosarankint 2.40 kor., 25 kg.
8 kor., papirhaju ideai nagy
diók 5 kilós zsákban 3.50
kor., házilag főzőt barack-
lekvárnak kilója 2 kor., ki-
tűnő szilvalekvárt 1.20 kor-
ért szállít Szabó VII. Cson-
grádról.

Szepegési csemegék
Barta-féle vörösfőnyá-bűfát-
tet, málna, szamóca, csipke-
bogyózt, gomba- és huskonser-
veket, pastétomokat ajánl a
Felka Konzervgyár,
Felka, Szepes-megye.
Kérjen árjegyzéket. 29711a

Csemegeszőlő
muskotály és passzattai fa-
kok postakosarankint 2.80
kor., téli szőlő 25 kg. 12 kor.,
100 kg. 40 kor., téli almát I.
r. nemos fajokat 50 kilót 16
kor., szegfűkörté, csemego-
alma postakosarankint 2.40
kor., zöld nagypaprika, para-
dicsom 1.60 kor. Vasuti ren-
delést csakis előleg beküldé-
ssel szállít Szabó VII. Cson-
grádról.

Pénz
Pénzkölcsönt
300 koronáig, kereskedőknek,
iparosoknak, üzleteseknek,
segédeknek, minden szakmá-
ból, gyári alkalmazottaknak,
vidékre is. Singer, Huszá-
utca 1. Válaszbélyeg. Keres-
kedők, tisztviselők rövid le-
járattal is. 18392

Pénzkölcsönt
kaphatnak banktól gyorsan,
privától aznap. Márton, Rákóczi-
ut 65. Válaszbélyeg. Telefo-
szám 61-75. 272

Személyhitel
magánpénzt, kezes nélkül is,
24 óra alatt megszerkesz 1-2
-3 havi lejáratl. Bankköl-
csönt 3 nap alatt, havi vagy
negyedévi törlesztéssel, rész-
vényirtaságtól, nem szövet-
kezettől. Márton, Rottenbil-
ler-utca 12., I. 14 szám. Te-
lefonszám 84-66. Betábláza-
sokat házra, földre, telekre,
II., III. helyre is két nap
alatt elintézek olcsó ka-
matra. 10.005

Pénzkölcsönt
kezes nélkül is banktól és pri-
vától gyorsan szerkesz. Márton,
Rákóczi-ut 65. Válaszbélyeg.
Telefonszám 61-75. 308

Pénzkölcsönt
rövid lejáratra. Törleszté-
ses és jelzálogkölcsönt, I. és II.
helyre is, valamint tisztviselő-
nek fizetési előlegkeletit ugy hely-
ben, mint a vidéken, saját infor-
mációra aznap folyósítotok.
Bank- és váltóbizományi ház,
Farkas, VII., Wesselényi-utca 17.
Válaszbélyeg/ Telefon. 690

Készpénzkölcsönt
kaphatnak minden rendes fog-
lalkozásu hitelképes egyének
tisztossges kamatra, heit egy
korona törlesztésre, kezesek nél-
kül is, szűkség esetén viszont-
kezeset is szerzünk. Általános
Hitelszerző Vállalat, törvény-
székieleg bejegyzett cég, Dohány-
utca 9a. 291

Üzlet
Biztos egzisztencia,
Hovesmegyő nagyüzőszobon,
más vállalat miatt eladó egy
18 éve fennálló korcsma- és
fűszerüzlet (trafik- és bolygó-
eladási engedélyvel), a ház-
alatt együtt, a melyben a
korcsma- és a fűszerüzlet-
helyiségén kívül szép urila-
kás van, több melléképület,
pinco, jégverem és szőp nagy
kert. Bővebb felvilágosítás o
lap kiadóhivatalában.

Különbféle
November elsejére
teljes ellátást keres uri csa-
ládánál. Klinika környékén.
Leveleket „Medikus” jellegre
a kiadóhivatalba kérek.

Figyelmeztetem,
hogy Pallas-lexikont, Jókai
műveit, Brehm állatvilágot,
Klasszikus regénytraktát,
más mindenféle könyveket,
valamint egész könyvtárat
legmagasabb áron vásárol:
Goldgruber könyvtantikvárius
Budapest, Fő-utca 17. Te-
lefon: 92-87. Vidékről aján-
latokat kérek, nagyobb
könyvtáratért odautazom. 18471

Lakások
festését elvállalom a ne-
gyedre, méltányos áron.
Rusznayák festő, Nádor-utca
15. szám. 10108

Nyomatvány
megrendelést olcsón vállalom.
Levelezőlapra jövök. Feld-
mann, Gát-utca 36. 9396

Bérbeadnék
szabad autómobilit sofför-
rel és anyaghasználatlál bár-
mely időre luxus és üzleti
célra. Bővebbet Kertész-u.
18., I. 10 este 7-8 közt. 11407

Fénykép-
nagyítások, bármily kép után
4 kor., az összes zenészerzők
nagyított fényképei nálam
megrendelhetők. oyal, fény-
képnagyító, Budapest, VII.,
Ovoda-utca 32. 18381

35 korona
egy divatos férfiöltöny vagy
felöltő mérték után remek
szabásban, finom gyapju-
szövetekből.
FRIED ARMIN
szabómesternél Budapest,
Váci-kört 39/H. Vidékre
minták bérmentve. Három
öltöny rendelésnél éves vasuti
jeggyel ellátott szabásom
költségemen odautazik.

Magyar Otthon
PENZIÓ
VIII Főherceg Sándor-u. 30
Elsőrangú szigoruan csa-
ládai otthon. Mérsékelt árak.
Kifűnő és olcsó konyha.

Képviselők
Művészek
Írók
Családok
Tanulók
Magánosok
kedvelt és állandóan part-
fogolt otthona.
Villanyvilágítás. Rézágnyak.
Tűkrős szekrények.
FÜRDŐK. LIFT.

3 segédkönyvelői
állásra pályázat hirdettetik.
Feltételek olvashatók az Or-
szágos Pályázati Közlönyben.
Mutatványszám ingyen. Bu-
dapest, Nap-utca 13.

Elsőrendű 29840
„THE ROYAL”
beszélőgép
a legújabb model-
októl szigoruan az
eredeti gyári
árakon
45%o ár-
leszállítással
szállítunk havi 8-10 kor. rész-
letfizetésre is, vidékre is bárhová.

Láng Jakab és Fia
grammofon nagykereskedők
Budapest, József-kört 41.
Főküzletünk: VIII., Baross-ter
4 sz. és Budán, Zsigmond-u. 9.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Urak!
Fel a szemekkel!
A világon egyedülálló magánkeze-
lés, a férfierő azonnali helyre-
állítására a Cr. Lúckesch
Floricitin-tabletták
Által. Jótállás 3-szoros. Minta és
oktatási füzetke 4.40 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban és
drogériában, vagy a Dresdener
Bot. Laboratorium G. m. B. H.
székhelyű irodája által

E. Than, Wien, III., Postfach 5.
1000a

Hajhullás és
korpaképződés ellen a legmeg-
bizhatóbb szer a MAJTHÉNYI-féle
Tanno-chinin hajszesz
Nemcsak megakadályozza a haj
kihullását, de jelenléteben
előmozdítja a haj növekedt is.
Egy üveg ára I kor. 20 fillér,
2 és 4 korona.
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál
Budapest, IX., Várház-kört 15.

MAJTHÉNYI-féle
folyékony
aranyozó
(arany, ezüst, vörösréz, alu-
minium és antique színekben).
Képek, gipszfigurák és
lámpák apróbb tárgyarak
házi aranyozására.
I üveg ára ecsettel 70 fill.
3 " " " 2 kor.
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA
droguistánál
Budapest, IX., Várház-kört 15.

A legdurvább kéz
Is báronysimává lesz
a Majthényi-féle
Lanolin-crème
használatá után. Egy tubus ára
50 fill. Egy tégely ára I kor.
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál
Budapest, IX., Várház-kört 15.

Beraktározási
előlegző- és butorszállítási
vállalat.
Eltfogadunk beraktározásra ba o-
rokat, varrógépet és mindennemű
árukat. Adnak asokra kölcsönt
% évi kamattal ugy helyban,
mint vidékre.
HELLER TESTVÉREK,
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1.
Rákóczi-(Korapesi)-ut sarok. Tele-
fonszám 79-85.